

laiškas lietuviams

JUNE 1995 BIRŽELIS

DAUGIALYPIS BIRŽELIS	181	Danutė Bindokienė
KRISTAUS PASIUNTINYBĖS TARNAI	184	Antanas Saulaitis, SJ
Į HIMALAJUS AR Į PRARAJĄ	189	Alfredas Guščius
KRAUKIME TURTUS DANGUJE	192	Bernadeta Miliauskaitė-Harris
KAINO ŽENKLE	194	Algirdas Paliokas, SJ
GIMDYMO TEOLOGIJA	196	Vytautas Bagdanavičius, MIC
TEBŪNA TAVO VALIA	199	Chiara Lubich
KITUS ĮVEIKTI GALI DAUG KAS	201	Inga Sitaitė
MES ATEINAM SUKURTI, PRABILTI...	202	Audra Skučaitė
ŠEIMOS GYVENIMO CIKLAI	203	Irena Lukoševičienė.
KALBA	207	Juozas Vaišnys, SJ
EILĖRAŠČIAI	208	Aldona Puišytė
TĖVYNĖJE	209	Marija A. Jurkutė
ŠYPSULIAI	215	Red.
TRUMPAI	216	Juoz. M.

Šis numeris iliustruotas nuotraukomis iš Jėzuitų Generalinės Kongregacijos Romoje.
Viršelis ir skyrių vinjetės — dail. Rimanto Dichavičiaus. Viršelyje panaudotas Vytauto Kašubos
paminklo Gediminui projektas.
Lietuviškas raidynas — Jono Bogutos.

LAIŠKAI LIETUVIAMS (ISSN 301-540)— LETTERS TO LITHUANIANS is published monthly
except July/August, when bimonthly, for \$15.00 a year by Jesuit Fathers of Della Strada, Inc., 2345
West 56th Street, Chicago, IL 60636. Second class postage paid at Chicago, IL. POSTMASTER: Send
address changes to Laiškai Lietuviams, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636 — 1098.

*religinės ir tautinės
kultūros žurnalas*

1995 / BIRŽELIS — JUNE / VOL. XLVI, NO. 6

DAUGIALYPIS BIRŽELIS

Danutė Bindokienė

Mūsų vyresnieji mėgsta tvirtinti, kad kadaise, gyvenant Lietuvoje, daug lengviau buvo galima atskirti metų laikus — nebūtinai reikėjo ir kalendoriaus. Kiekvienas metų laikas, ir net kiekvienas mėnuo, pasižymėjo savita nuotaika, darbais, gamtos ženklais. Lengva buvo dainuoti apie gegužio žiedus soduose ir pievose; gera minėti birželį, pakvipusį bijūnais, jazminais ir rožėmis, o šienapjūtės dalgių žvangėjimas aiškiai sakė, kad jau vasara.

Gyvenant krašte, kur klimato zonos mainosi kone iš valstijos į valstiją, kur net amžina vasara nesiliauja džiuginusi žmones, sunkiau išgyventi pavasario džiaugsmą, snieguotos žiemos grožį ar rudens spalvingumą. Tad nėra ko stebėtis, jei

Šv. Ignaco altorius Romos Gesù bažnyčioje.

ir lietuvio, gyvenančio tokio “sumaišyto” klimato šalyje, metų laikų sąvoka kartais sutrinka.

Tačiau mes mėnesius jau išmokome žymėti ir tautinių švenčių ar svarbių Lietuvai įvykių vardais. Čia jokia klimato zona netrukdo, nes tie vardai būdingi visiems lietuviams, nepaisant, kur jie begyventų. Joks kitatautis, pavyzdžiui, neįstengtų suprasti, kodėl mes žaliąjį, žydintį vasaros pradžios birželio mėnesį užsispyrę vadinti “baisiuoju”, bet lietuviams — bent vyresniesiems — bematant to vardo sąvoka aiški ir šiandien tiek pat opi, kaip prieš daugelį dešimtmečių.

Dar daug tarp mūsų yra tautiečių, savo akimis mačiusių, savo ausimis girdėjusių ir net patirtimi išgyvenusių šiurpiąją lietuvių tautos tragediją, visiems laikams užrišusią tamsaus gedulo juostą birželio mėnesiui. Joks bijūnų žiedlapių lietus to gedulo nenuplaus, joks jazminų kvapas nepaslėps. Iš tikrųjų neturime teisės užmiršti tų įvykių, kurių liudininkais mes, arba mūsų seneliai, mūsų tėvai, anuomet buvome; esame įpareigoti jų atminimą, kaip rūstų savo tautos testamentą, perduoti ateinančioms kartoms.

Juo labiau šiandien, kai vis dar stengiamasi įtikinėti, jog tautos kraujas, anuomet pralietas, nebuvo raudonas, kad jau tų liudininkų atminčiai sušlubavusi. Buvusieji skaudūs įvykiai rodomi pasauliui tarsi suskilusio veidrodžio iškraipyti, tvirtinant, kad tai tikrasis vaizdas. Nėra ko tokiais iškraipymais stebėtis, nes juos daro tie patys asmenys, prisidėję prie “baisiojo birželio” įvaizdžio sukūrimo...

Istorijoje daugybė pavyzdžių, kai stipresnieji, ypač užėmę silpnesnį, mažesnį kraštą, smurto veiksmais stengiasi sunaikinti jo šviesesnius, sąmoningesnius susipratusius visuomenės sluoksnius, nes juos sunku paversti vergais. Sovietų Sąjunga, okupavusi Lietuvą

1940 metais, veikė pagal istorijoje išbandytą formulę. Birželio mėnesio teroras — trėmimai, areštai, žudymai — turėjo priversti lietuvius parklupti ant kelių prieš svetimuosius ir klusniai jiems tarnauti.

Deja, taip neįvyko, nes okupantai užmiršo ir antrąją istorijos pamoką: kančia gimdo didvyrius; spaudimas iššaukia pasipriešinimą; galima pavergti ir net sunaikinti kūną, bet dvasia visuomet lieka laisva, jeigu ji pasirenka laisvę, ne vergiją.

Svarbu prisiminti priežastis, kurios mus vertė birželiui pridėti “baisiojo” epiteta, svarbu taip pat paminėti anuomet žuvusius savo tautiečius, pasimelsti už dar tebegyvus, tačiau būtų netikslu pernelyg sustoti tik ties tais šiurpiaisiais birželio įvykiais, nematant nieko kito, išvejančią iš savo gyvenimo visą vasaros pradžios malonumą, mokslo metų pabaigos džiaugsmą, atostogų lūkesčius. Juo labiau, kad ir lietuviškoje visuomenėje, gyvenančioje toli nuo Lietuvos, jau yra ne visiškai suprantančių “baisiojo birželio” sąvoką. Tai mūsų jaunesnių kartų nariai, gimę ir augę užsienyje. Nors iš tėvų, senelių, lituanistinių mokyklų buvo girdeję šią mūsų tautos tragedijos pusę, bet, patys jos neišgyvenę, savo patirtimi pasiremti negalėdami, jaunesnieji kartais neturi ir noro, ir kantrybės į ją žvelgti iš vyresniųjų perspektyvos.

Tad gydykime praeities žaizdas, bet neslėpkime jų randų, kad niekuomet neužmirštume okupanto klastos ir skriaudos. Pagerbkime kentėjusius, žuvusius ir mirusius, bet nepamirškime gyvųjų, kurių gyvenimas teka ramesne, saugesne vaga laisvame krašte. Birželio mėnesio vaizdai tebūna daugialypiai: ir šviesūs, ir gedulu pažymėti; su Sekminių dovanomis ir Devintinių procesijomis; su šeimos šventėmis ir 1940 m. trėmimų paminėjimais. Birželis turi 30 dienų, todėl daug kas jame gali išsitiesti.

KRISTAUS PASIUNTINYSTĖS TARNAI

Antanas Saulaitis, SJ

Du nuošimčiu pasaulio vienuolių sudarančios Jėzaus Draugijos vienas nuošimtis atstovų vienuolika savaitių Romoje posėdžiavo 1995 metų pradžioje, pasisakydami 860 kartų po 3—5 min., balsuodami 950 kartų ir išleisdami beveik šimtą puslapių nutarimų. Svarstybos apėmė pastaruosius 30 metų nuo Vatikano II suvažiavimo, pasikeitimus Bažnyčioje, pasaulyje, vienuoliniame gyvenime, per tą laiką įvykusių trijų Generalinių kongregacijų (kaip jėzuitų seimas vadinamas) poveikį į darbą bei gyvenimą. 223 rinktų atstovų bei dalyvių iš pareigos susirinko iš vienuolijos visų 90-ties provincijų, 60 valstybių, tardamiesi oficialiomis anglų, ispanų bei prancūzų kalbomis, o mažesniuose rateliuose tuzinu kitų.

Nuo vienuolijos steigėjo šv. Ignaco laikų suvažiavimas prasideda esamos padėties apžvalga, surinkta raštu per praėjusius metus. Medžiaga ateities planams kyla iš provincijų bei asmenų siūlymų (šį kartą 900), kiekvienos provincijos pasitarimo, atvykusių patirties. Iš 44 galimų temų, dalyviai išsirinko 16, kuriomis pasisakė, remdamiesi studijinių komisijų metmenimis.

Svarstybų pobūdis įvairus, tačiau stengiamasi jas vesti dvasinga nuotaika, ugdoma susitelkimo valandėlėmis, malda, kasdieniškom bei šventiškom Mišiom, asmenišku ramiu laiku, atgaivos laikotarpiais, semiantis pavyzdžio iš šv. Ignaco Dvasinių pratybų bei Jėzaus Drau-

gijos Konstitucijų dvasios, pirmųjų jėzuitų pasitarimo prieš puspenkto šimtmečio. Laikydami tradicijas, stebi laiko ženklus ir numato ateities apaštalinio darbo kryptį bei pobūdį. Tai buvo 34—toji Generalinė kongregacija, kurių tarpai nenubrėžti, vyrauja tarp 8 ir 11 metų. Ryžtingumo dėlei balsuojant tegalima pasisakyti tik taip ar ne, nesusilaikoma, nekartojama, kas jau buvo kitų pasakytą.

Pasaulinė spauda, net ir religinė, labiausiai dėmesį atkreipė į seimo dokumentą apie moterų vaidmenį Bažnyčioje bei visuomenėje. Kadangi šį kartą svarstybos ramios, be didelių įtampų, gilūs klausimai antraštėse nepastebėti ir tik per ilgus metus išryškės vienuolijos darbuose bei gyvenime, kaip ir Vatikano II nuosprendžiai Bažnyčioje per 30 metų tik iš dalies įvykdyti.

Tardamiesi rūpimaisiais klausimais, atstovai iš anksto žinojo, kad dauguma svarbių reikalų moderniais laikais vienuolijoje jau aptarti ir nustatyti, telieka juos vykdyti. Tačiau ir tie trumpi trys dešimtmečiai reikalavo vienus dalykus patvirtinti, kitus išryškinti. Tokiu būdu pirmą kartą Generalinių kongregacijų istorijoje atskirai, nebe platesnių raštų dalimi, išleisti pasisakymai apie jėzuitus brolius, bendradarbiavimą su pasauliečiais, ekumenizmą, tikėjimą ir kultūrą, tarpreliginį dialogą, komunikacijos civilizaciją, moteris, kunigystę Jėzaus Draugijoje.

Pagrindinis uždavinys

Nutarimai surikiuoti šio rašinio antraštės tema: koks jėzuitų veiklos pobūdis atitinka šių laikų tarnybą, kylančią iš Kristaus pasiuntintystės (misijos), kuria jo Tėvas, mūsų Dievas, savo Sūnų siuntė. “Laikydami visų pirma prieš akis Dievą”, pašaukti ir pasirinkę šį savitą “kelią į Dievą”, siekia ištikimai gyventi bei dirbti post-moderniame ir pokrikščioniškajame pasaulyje, išnaudodami tarptautinio kūno galimybes — 160 aukštojo mokslo įstaigų, 600 rekolekcijų namų, 2000 parapijų, šimtus visuomenės tyrimo centrų, mokyklų, jaunimo centrų — ir glaudžius ryšius tarp skirtingų kultūrų narių — “draugų Viešpatyje”, užsibrėžusių tuos pačius tikslus. Ir visa tai — praktiškai, kaip istorikas John Padberg sako, “Mąstymas visuotinis, veikimas vietinis”.

Pažymėtina, kad Vatikanas II ėmėsi Bažnyčią moderniems laikams atnaujinti, semdamasis įkvėpimo iš krikščionijos ištakų — Šventojo Rašto ir pirmykštės krikščionių bendruomenės, praskleisdamas virduramžių rūką, ir skatino vienuolijas panašiai grįžti prie savo kūrėjų ir pirminio įkvėpimo šaltinių, kurie išryškina pustrečio tūkstančio moterų bei vyrų vienuolijų savybes ir savitą įnašą į visuotinės Bažnyčios gyvenimą bei tarnybą pasauliui. Jėzaus Draugijai toks paskatinimas buvo itin naudingas, nes du šimtmečius gyvavęs, prieš du šimtus metų panaikintas ordinas (išlikęs tik Lietuvos provincijos dalyje) XIX a. pradžioje atgaivintas laikėsi santūriai ir supanašėjęs su tradicinėm vienuolijom, nuo kurių XVI amžiuje taip ryškiai skyrėsi, savo gyvenimo pobūdį nustatydamas grynai pagal uždavinį “padėti sieloms” pasaulyje.

Šią pasiuntintybę “sieloms padėti” povatikaninė Generalinė kongregacija išreiškė šiuolaikiniu būdu: “ugdyti tikėjimą, kuris vykdo teisingumą”, labiausiai ištiesinti bažnytines bei visuomenines sąrangas, kurios skriaudžia var-

guolius bei pakrašin nustumtus ar pasitraukusius, tai yra Bažnyčios vadinamas “pasirinkimas už neturtinguosius”. Teisingumą skatinantis tikėjimas stoja už žmogaus teises vis labiau susipynusiame pasaulyje, už gyvybę, aplinkos globą, bendruomeninį solidarumą, už tremtinius bei pabėgėlius, čiabuvius, ekonomijos pakraščiuose gyvenančius. Teologiškai tai remiasi Dievo teisingumo sąvoka, kuri reiškia gelbėti kiekvieną. Dar kitais žodžiais tokia pasiuntintybė arba misija vadinama “darni (integruota) evangelizacija”. Evangelizacija, Dievo žodžio įsikūnijimas pasaulyje, vyksta kultūra ir kultūroje: čia ir bus vienas 34-tosios GK įnašas jėzuitų ateities uždavinį tiksliau nusakyti.

Evangelija ir kultūros

Prieš 20 metų popiežius Paulius VI teigė, kad “kyls tarp Evangelijos ir kultūrų šių laikų pasaulyje didžiausia drama”. Evangelija atvira visoms kultūroms (teologiškai tariant, Jėzus Kristus mirė ir prisikėlė už visus žmones) ir nepririšta prie jokios kultūros, nei Vakarų Azijos, kurioje Jėzus bei pirmieji jo sekėjai gyveno, nei Europos, kurioje krikščionybė labiausiai vystėsi. Jonas Paulius II toliau išsireiškė, kad “Evangelija praturtina kultūras, o kultūros praturtina Evangeliją”. Nenuostabu, kad du šimtai jėzuitų, gyvenančių kultūrose nuo Aliaskos iki Gerosios Vilties rago, nuo Nepalio iki Amazonijos, nuo Niujorko iki Tokyo, nuo Novosibirsko iki Sydnejaus, Evangelijos bei kultūrų sąlytį savo kailyje jaustų ir išgyventų. Ir tai pakartotinai stebėjosi (ir Dievui dėkojo), kad savo tarpe gali susikalbėti, sutarti, tiesiog be užmačių ir apskaičiavimų draugauti toje pačioje Draugijoje. Dirbdami tarp įvairių žemynų čiabuvių ir visai supasaulėjusiose “Vakarų pasaulio” dalyse, imasi tirti bei vertinti Dievo veiklą buvimą esamose kultūrose, civilizacijose, ir iš jų širdies drauge žengti Dievo karalystės kryptin, neimdami pagrindu europietiškos ar viduramžiškos krikščionybės.

Pirmąsčių bei didųjų kultūrų dialogas lengviau suprantamas. Jau prieš keletą šimtmečių buvo pasmerkti jėzuitai Kinijoje bei Indijoje, stengęsi įžiūrėti Dievo pėdsakus už Europą tūkstantmečiais senesnėse kilniose kultūrose, ir jų sąvokomis bei papročiais tikėjimą Kristumi išreikšti bei švęsti. Generalinės kongregacijos metu Pietų Azijos jėzuitai sukvietė visus į Indijos bei aplinkinių šalių Mišias, kuriose apstu indiško šokio, žibintų, skambalų, jų kultūros mąstytojų žodžių, kultūrai būdingų išsireiškimų ir maldų.

Sunkiau suvokti pokalbį (arba dialogą) su pomodernine ir pokrikščioniška kultūra, kuriai „tradiciniai“ religiniai simboliai, išraiškos ir sąvokos svetimos. Čia imamas vadinamo „apdairaus modernizmo“, aštriai tiriančio ir vertinančio pasaulinės civilizacijos, susižinojimo priemonių sparčiai skleidžiamo gyvenimo būdo. Labiausiai supasaulėjusiose šalyse gyvenantieji liudija, kad žmogaus dvasinis gyvenimas jokių būdu nėra žuvęs; jis tik vyksta už Bažnyčios. Tokioje kultūroje (kuri piestu veržiasi ir plinta lygiai Lietuvoje, „Rytų“ Europoje, kaip toli nuo Vakarų Europos ir JAV esančiose šalyse) veiksmingiausias būdas Evangeliją skleisti nebėra žodžiai ar tiesioginė evangelizacija, bet gyvenimo pavyzdys, reikalaujantis „permatomumo“ — atvirumo, lankstumo, dosnumo, sąžiningumo, tiesumo, nesavanaudiškumo.

Tarpreliginiai ryšiai

Prie uždavinio tikėjimu ugdyti teisingumą, sąlytį su kultūromis, prisideda pokalbis su kitomis religijomis — pasaulinėmis (izraelitų, musulmonų, daug senesnėmis indų bei budistų), vietinėmis (čiabuvių „tradicinėmis“), kaip ir su ateistiniu bei agnostiniu pasauliu. Popiežiai ir vyskupai tokį dialogą su religijomis skatina, kad ir gyvenimu, ir veikla dalytųsi religine patirtimi, teologinėmis išvalgomis, tarnyba vargingiesiems, teisingesnio pasaulio

kūrimu, gamtos išteklių globa. Ir visuotinės Bažnyčios, ir jėzuitų raštuose matosi aiški pagarba Dievui, kuris visas kultūras bei tautas pašaukia ir veda. Tai visai skiriasi nuo polinkio smerkti „pagonybę“, „klaidatikius“, „bedievių“ ir t.t.

Nusakiusi pagrindines tarnybos kryptis, Generalinė kongregacija ėmėsi pasisakyti opesniais klausimais, jokių būdu ne visa gyvenimo bei darbo apžvalga, nes visiems aišku, kad daug kas per tuos 30 metų nuo Vatikano II jau pasakyta, išvystyta ir toliau įgyvendinama. Pirmą kartą atskirais nuostatais apibūdinti klausimai yra apie kunigystę Jėzaus Draugijoje, brolius jėzuitus, pašaukimų ugdymą; naujai nudailintas ryšys Bažnyčioje; rūpinamasi moterų vaidmeniu, bendradarbiavimu su pasauliečiais, susižinojimo priemonių (komunikacijos, „media“) pasauliu.

Kunigiškas darbas

Kunigystės supratimas, vaidmuo ir apimtis Bažnyčioje kinta, o vienuolijoje, paveiktoje ir pasaulio, ir Bažnyčios, įgyja savitą pobūdį. Jeigu vyskupijoje „pasauliečiai“ kunigai daugiausia dirba parapijose, Jėzaus Draugijoje kunigai yra administratoriai, tikslųjų mokslų profesoriai, mokslininkai, įmonių darbininkai, neparapinių įstaigų kapelionai. Pagal dokumentų patvirtintą dėsni, jėzuitui kunigui joks darbas nėra svetimas, netinkamas, o dirbtina kunigui ten, kur labiausiai reikia, kur kiti nedirba, kur platesnė nauda. Vienuolija turi kunigų tam, kad galėtų kuo plačiau žmonėms tarnauti.

Kongregacijos raštas pereina visą kunigystei auklėjimo laikotarpį su kiekvienam tarpsniui būdingais išgyvenimais. Kai bendramečiai augina savo šeimas, kunigo pastangos paveikia daug šeimų, bendruomenių, skirtingų luomų žmones ir visuomenę. Kai kiti augina savo vaikus, jis užsiima ugdyti solidarumą žmonių tarpe. Kai vyresnio amžiaus kunigas

lieka vienas, jis tuo labiau ryškiai mato, kad jo atrama ir likimo dalis yra Dievas.

Jėzuitai broliai

Dalis (šiuo metu dešimt nuošimčių) vienuolijos narių yra broliai jėzuitai. Jų reikalais pasitarimas vyko Lojoloje, Ispanijoje, pusmetį prieš šį sąskrydį, ir dalis nuosprendžių buvo pritaikyti visuotiniame suvažiavime. Labai aiškiai nusakyta, kad pas jėzuitus tėra vienas pašaukimas, išreiškiamas skirtingais būdais kunigų jėzuitų ir brolių jėzuitų. Nustatyta, kad kunigais netapsiančių brolių auklėjimas ir lavinimas turi būti kuo labiau toks pat, kaip kunigų, įskaitant teologinį išsilavinimą, kalbų pažinimą. Pirmą kartą 455 metų senumo vienuolijoje nustatyta, kad broliai gali būti išrinkti į provincijos kongregacijas (seimus, vykšiančius kas ketverius metus) ir į generalines kongregacijas kaip ši, kurioje buvo pašaukti septyni broliai nariai. Kartais manoma, kad broliai imasi virtuvės, sodo, techniško darbo arba kad kaip luomui gali stigti mokslo, tačiau broliai yra ir profesoriai, ir dailininkai, administratoriai, redaktoriai ir t.t. pagal kiekvieno sugebimą ir apaštalius poreikius.

Trumpas dokumentas apie pašaukimų skatinimą išryškina vienuolijos užduotį drauge su kitais padėti jauniems žmonėms surasti savo gyvenimo pašaukimą, pagrįstą Krikštu — vis besivystančiu sutapimu su Kristumi. Teigiama, kad nedrąsiai kalbinami ar skatinami jauni žmonės prie šio būrelio prisijungti, ir kad tenka sąmoningiau čia pasispausti — ne dėl kunigų ar jėzuitų stokos, bet dėl darbo kiekio, dėl didesnės užduoties.

Bažnyčiai Bažnyčioje

Dokumentas “Tinkama laikysena Bažnyčioje” liečia jautrius klausimus, nes jėzuitai amžinai savo darbu, moksliniais tyrimais, straipsniais ir pasisakymais įkliūva į Bažnyčioje atsakomųjų asmenų nemalonę, dėl kurios

ordino vadovybei tenka Vatikane aiškintis. Dar labiau laikysena liečia Bažnyčią, kurios institucinė išraiška norom nenorom vienur susijusi su visuomenine jėga, kitur — su privalumais, dar kitur — priešiška visuomenės ar krašto valdžios vertinama. Kaip Bažnyčiai ir Bažnyčioje pasišventę jėzuitai gali kuo veiksmingiau laikytis, kad Bažnyčia būtų vis labiau tokia, kokia ji pašaukta būti?

Vatikanas II įnešė dvi ryškias Bažnyčios savybes, kurios sunkiai ir palengva vystosi: vyskupų bendra atsakomybė už Bažnyčią ir pasauliečių veiksminga atsakomybė tikinčiųjų šeimoje, Dievo tautoje (kaip Susirinkimas Bažnyčią vadina). Ir visuomet, per tuos tris dešimtmečius, Bažnyčią veikia pasaulinės srovės, kultūros, ir teologams tenka rūpintis, kad krikščioniškoji tradicija būtų suvokiama ir vertinga šių laikų pasaulio žmogui. Čia būna įtamos su Bažnyčios vadovybe ir skaudžių atvejų, kaip tik už pačią ištikimybę Bažnyčios mokymui ir vadovybei. Labai paprastas pavyzdys būtų dabartinio popiežiaus paliepiamas jėzuitams visur puoselėti Vatikano II reformas, kaip kūrybingai gyventi Bažnyčioje, kaip kūrybingai būti ištikimais visuotinei tradicijai įvairiausiose aplinkose?

Moterų vaidmuo

Jėzuitų pastangos palaikyti popiežiaus Jono Pauliaus II norą moterų lygybę paversti tikrove randa atgarsį dokumente apie jėzuitus ir moterų vaidmenį Bažnyčioje bei visuomenėje. Atsižvelgdami į skirtingas pažiūras įvairiose kultūrose bei visuomenės santvarkoje, jėzuitai teigia, kad reikia atsiversti nuo vyriškos giminės vyravimo ir vertinti moterų įnašą Bažnyčioje, kurioje, pagal krašto kultūras, ne visos moterys jaučiai jaučiasi.

Pirmasis būdas padėčiai pagerinti yra moteris išklausyti, išgirsti, vystyti solidarumą su sąjūdžiu už moterų teises, kovoti prieš išnau-

dojimą bei piktnaudžiavimą, o jėzuitų darbuose bei įstaigose platinti patariamą bei sprendžiamą vaidmenį. Pabrėžtas moterų vienuolių šimtmetis ir platus įnašas Bažnyčioje, ypač jaunimo auklyboje. Rūpinamasi mergaičių bei moterų švietimu ten, kur švietimas joms užkirstas.

Su bendradarbiais

Dokumentas apie bendradarbiavimą su pasauliečiais prasideda kitokiu negu įprastinių požiūriu: net jėzuitų vadovaujamose įstaigose vienuolijos nariai yra pasauliečių talkininkai labiau negu pasauliečiai įstaigos tarnautojai. Tai reiškia, gerbti pasauliečių pašaukimą Krikštu ir drauge vystyti mokyklos, centro ar kito apaštalinio darbo užduotį. Jau yra jėzuitų mokyklų, kurių vedėjai yra pasauliečiai, o švietimo įstaigos pobūdis ir kryptis lieka ir vyksta pagal ignacišką įkvėpimą.

Artimiau bendraujama ir remiami sąjūdžiai, kurie susiję su jėzuitais, išlaikant jų savitumą ir savarankiškumą — Krikščioniško gyvenimo bendruomenės (seniau vadintos “sodalijomis”), Jėzuitų savanorių vienetas, Jėzuitų mokyklų bei universitetų buvusių studentų draugijos, Maldos apaštalavimo sąjūdis.

Įvairiose šalyse jau kilo klausimas apie teisinį ryšį tarp Jėzaus Draugijos ir pasauliečių, dirbančių su jėzuitais. Kongregacija šiuo metu nepalaikė tokio ryšio su pasauliečių grupėmis, tačiau dešimtį metų vystytinas ryšys su asmenimis, su kuriais artimiau dirbama ir gyvenama. Kai kurios vienuolijos turi trečiuosius ordinus, modernios vienuolijos pasauliečius bendradarbius ar bendrus, kurie tam tikrais įžadais ar metinėmis sutartimis su vienuolija susiję ir vienuolijos vadovybės siunčiami sutartą užduotinį vykdyti.

Parapijos ir kiti darbai

Pirmą kartą Generalinė kongregacija priėmė nuosprendžių ryšium su šiuolaikiniu ryšių pasauliu. Komunikacijos priemonės vis labiau

sudaro naują ir atskirą kultūrą nuo tradicinės, o šioje kultūroje reikia manytis, jeigu Evangelija ja ir joje turi reikštis. Nusakoma jėzuitams studentams giliau su šiomis priemonėmis susipažinti ir jomis naudotis, įžvalgiai vertinant jų poveikį žmonių (ir savo) galvosenai, elgsenai.

Toks pat trumpas raštas skirtas viduriniam, pradiniam ir priešmokykliniam auklėjimui, pripažįstant, kad asmens vertybės ugdomos labiausiai jauniausiam amžiui. Paminėtas ir nemokyklinis auklėjimas, kuris besivystančiuose kraštuose labai reikšmingas, pvz., “Tikėjimas ir džiaugsmas” sąjūdis Lotynų Amerikos šalyse, suaugusių (“liaudies”) švietimas ten, kur dar yra daug neraštingų žmonių, ypač moterų.

Taip pat pirmą kartą visos vienuolijos seimas pasisako apie parapiinį darbą, nors paskirose šalyse (kaip JAV) jau dešimtmečius remiamasi jėzuitiško pobūdžio parapijų gairėmis. Šv. Ignaco laikais atsisakyta parapijų, kadangi jos buvo surištos su pastoviomis dvarų pajamomis, o užtikrintos pajamos priešingos vienuolijos nuostatai dvasinius patarnavimus nemokamai teikti. Beveik pusketvirto tūkstančio jėzuitų dirba parapijose, ar savo, ar vyskupijos; raštas primena bruozus, kurie tokie parapijai būdingi, pvz., kova už teisingumą aplinkoje, dėmesys kiekvienam asmeniui, rūpestinga šalpa, rekolekcijų (Šv. Ignaco Dvasinių pratybų) puoselėjimas, gerai ugdoma liturgija, suaugusių švietimas, išskirtinis dėmesys nuo Bažnyčios atitolusiems ar atstumtiesiems.

Šiame rašinyje paminėti ryškesni 77 d. trukusio posėdžio nuosprendžiai. Kiti liečia labiau vidinį gyvenimą ir ilgainiui pačios vienuolijos gyvenimą ryškiau atnaujina. Pusė viso darbo skirta atnaujinti Jėzaus Draugijos teisiną po Vatikano II ir po 1983 m. naujojo Bažnyčios teisyne.

Provincijų atstovai kovo 22 d. išsiskirstė, gerai suvokdami, kad visų nuosprendžių esmė yra juos vykdyti, įgyvendinti, kad kuo veiksmingiau vyktų “tarnyba sieloms”.

I HIMALAJUS AR Į - PRARAJĄ?

Alfredas Gusčius

Žymus lietuvių alpinistas Vladas Vitkauskas vieną po kitos įveikia aukščiausias kalnų viršūnes. Jo sportiniai rekordai užfiksuojami ir įvertinami objektyviai, protokoliškai. O kokie seismografo paliudys, kokius vidinio pasipriešinimo kalnagūbrius įveikia šio tvirto žmogaus siela? Fizinių viršūnių ataka, manau, seka po vidinių kliūčių nugalėjimo. Neįveikęs savo baimės, savo abejonių, prieštaravimų, neparuošęs savęs morališkai bei dvasiškai, neįkopsi ne tik į Himalajus, bet ir į mūsų Medvėgalį... Taip, morališkai silpnas žmogus į viršūnę neįkops, tačiau jis gali sugebėti kuo sėkmingiausiai nugarmėti į giliausią prarają. Silpnas žmogus gali atlikti didelius blogus darbus. Išgverusios, morališkai pakrikusios valdžios lyderiai sukelia šiurpias tragedijas (Ruandos, Čėčėnijos ir kiti pavyzdžiai).

XXI amžių žmonija pasitinka morališkai smarkiai pakrikusi. Panašiai, kaip ir antrąjį. Prisiminkime H. Sinkevičiaus romane „Quo vadis?“ atsivertusio į krikščionis romėno patricijaus Vinicijaus laiške mylimajai Ligijai skaudžius klausimus: „Sakyk man, kaip žemė gali nešioti tuo pačiu metu tokius žmones kaip Apaštalas Petras, kaip Paulius Tarsietis ir Cezaris? Klausiu todėl, kad po tų Pauliaus pamokymų vakarą praleidau pas Neroną, ir žinai, ką ten išgirdau? Taigi pirmiausia jis pats deklamavo savo poemą apie Trojos sugriovimą ir ėmė skųstis, kad niekada nėra matęs degančio miesto“. (Savo maniakišką užgaidą šis tironas vėliau sėkmingai patenkino, liepęs supleškinti Romą — A.G.).

Šiems klausimams greitai sukaks du tūkstančiai metų, bet ar, sakykim, nauji šių dienų Vinicijai nesurastų pagrindo panašiam klausimui: „Kodėl ir šiandieninė žemė nekrūpčiodama tuo pačiu metu nešioja popiežių Joną Paulių II, Motiną Teresę, Sergeijų Kovaliovą ir šalia jų daug naujų neronų, hitlerių, Stalinų?“ Tiesa, gal kiek suklydau — atrodo, jog dabartinė žemė jau krūpčioja, ir dangus jau niaukiasi, ir Dievo veidas rūstėja. Teismo laikas artinasi — dieviškojo, globalinio. Jis skatina atlikti individualius sąžinės teismus, o savęs teisimo procesas, pasirodo, iš tikrųjų daug sunkesnis negu kito ar kitų. Kodėl? Įdomiai šiuolaikinės žmonijos (vadinasi, ir atskiro individo) dvasinę krizę aiškina filosofas Erikas Fromas knygoje „Turėti ar būti?“ Jis įrodinėja, jog Europos atsivertimas į krikščionybę nebuvo pilnutinis. Pažangiausiu laikotarpiu E. Fromas laiko XII–XVI amžius, „o ištisus šimtmečius iki šio laikotarpio ir po jo daugiausia vyko ideologizacija ir rimtesnis ar mažiau rimtas paklusimas Bažnyčiai; tačiau tai nereiškė, kad pasikeitė širdis, t.y. charakterio struktūra, pasikeitė nebent gausūs tikrai krikščioniški judėjimai“. PaBRAUKIAU tuos žodžius, nes jų geluonis smigtelėjo ir į mano širdį. Anot šio mąstytojo, trumpas Europos krikščionėjimo laikotarpis pasibaigė, ji grįžo į pagonybę su tokiomis pasekmėmis — proto išsigimimu į manipuliatyvinį intelektą, individualizmą į savanaudiškumą...

E. Fromas glaustai apibūdina Jėzų Kristų, kaip žmonijos Atpirkėją, kaip meilės herojų, nesiekusį valdžios, nenaudojusį jėgos, netroškusį turėti (turto). Jėzus, — meilės herojus —

patraukė daugybę šalininkų, “kurių dauguma praktiškai pakeitė savo gyvenimą ar patys tapo kankiniais”. Deja, anot E. Fromo, krikščioniškąjį, altruistinį herojų nurungė pagonybės herojus, “kurio personifikacija yra graikų, romėnų, germanų herojai. Jų tikslas — nukariauti, nugalėti, naikinti, plėsti, jų gyvenimo prasmė — pasididžiavimas, galia, šlovė ir pirmavimas žudynėse. (Šv. Augustinas lygino Romos istoriją su plėšikų gaujos istorija)” ... O kuo, savo ruožtu, paklauskime, neronizmas buvo baisesnis už vėlesniąsias stalinizmo ir fašizmo sistemas? Nė kuo! Visos šios kraugeriškos sistemos, nepaisant keliolikos amžių atstumo, panašios tarsi trys vandens lašai, ir jų kilmės šaltinis tas pats — šėtoniškas blogis, nukreiptas prieš Kristų, prieš krikščionybę, prieš dieviškąjį žmonių solidarumą.

Liūdna, tačiau tenka prisipažinti — tokio blogio atmosferoje raudonavo ir mano dalis jaunystės, “papuosta” komjaunimo ženkliuku švarko atlape, o vėliau kompartijos bilietu kišenėje. Ne vienas mūsų, kuriam Sąjūdinio Atgimimo pradžioje suėjo apie 30–40 metų, turėjome senjojo raugo, atsinešto iš stalinizmo—brežnevizmo epochos. Turėjome ir tikriausiai dar turime, tai — kaip dėmė marškinių apykaklėje, kurią vieni stengiasi išsivalyti, jei galėtų, tai net dantimis išgraužtų, o kai kas, deja, ją bando tikrai užpuoduoti.

Tačiau ne kitus smerkti noriu, o visų pirma įvertinti savo paties veiksmus, suprasti nuopolių ir bandymus pasikelti, t.y. atlikti teismo procesą pačiam sau. Sekasi sunkiai, nors kartais eilinį “teismo posėdį” palengvina štai tokie advokatiški užtarimai: “Nuodėmė yra nuolatinis žmogui pavojus žemiškajame jo kelyje. Kiekvienas yra šio pavojaus ištinkamas. Kiekvienas nusideda — net ir šventasis. Net ir tobuliausioje bendruomenėje yra didesnių ar mažesnių nusidėjėlių. Todėl nusistatymas jų atžvilgiu ir elgesys su jais yra

vienas iš svarbiausių krikščioniškosios egzistencijos klausimų. Ką turi daryti nusidėjęs žmogus? Kaip su juo turi elgtis kiti?” — šitaip mąstė didysis mūsų filosofas Antanas Maceina... Be tokių “advokatų” mano charakterio, pasaulėžiūros, sielos raida vargu ar būtų pakrypusi vertikale kryptimi. A. Maceinos, S. Šalkauskio, J. Girniaus, S. Ylos, popiežiaus Jono Pauliaus II, Šv. Augustino, J. Salij, B. de Castera ir kitų krikščioniškų autorių veikalai (nekalbant jau apie pačią Bibliją) man buvo didieji dvasios universitetai, aki-vaizdžiai parodę marksistinio materializmo ir “mokslinio” komunizmo skurdą, kurį mums bruko Darbo raudonosios vėliavos ir Tautų draugystės ordinais įvertintas Vilniaus valstybinis V. Kapsuko universitetas.

Nors E. Fromas deda lygybės ženklą tarp Rytų ir Vakarų pagonybių (suprask: antikrikščionybų) ir nors tokiaje jo teiginyje esama tiesos (Rytuose, pavyzdžiui, Rusijoje, Rumunijoje, Serbijoje, Bulgarijoje pagonybė išvirto į komunizmą, o Vakaruose į beribę godumo, daiktų, malonumų laisvę) savo nelengvame asmeninio gyvenimo kelyje aš nepraradau vilties. Įpusėjęs 6-ąjį dešimtmetį, įsitikinau, jog Šventajame Rašte teisingai parašyta, kad savo paties jėgomis mes tikrai nepajėgūs nei dvasiškai prisikelti, nei išsigelbėti. Žmogus — silpnas padaras, ir jam, panorusiam atgimti, atsiversti, būtina įsikibti į Dievo — kaip aukščiausiojo moralinio idealo, kaip tauriausios meilės ir tyriausios sąžinės — ranką. “Aš esu Kelias, Tiesa ir Gyvenimas!” — sakė Kristus. Šimtus kartų gilinausi į tą aforistinę mintį, ir vieną dieną mano sąmonę apšvietė jos šviesa. Abstraktūs žodžiai tapo apčiuopiamais mano paties gyvenimo orientyrais.

Tarsi man pritaikytus vėliau perskaičiau M. Green ir G. Carkner knygoje “Dešimt prietarų apie krikščionybę” tokius samprotavimus: “Bib-

lija moko, kad mes labai savanaudiški, kad atkakliai einame į priešingą pusę, negu mums rodo Dievo šviesa, o kartais stengiamės ją išvis užgesinti. Biblija įrodo, kad žmogaus prigimtyje glūdi silpnybių, kurios nuveda į tokias aklavietes, į kurias mes visi nenorėtume pakliūti"... Dar nedrąsiai, bet jau ištariau — mano moralinis atgimimas ateina iš tos, Dieviškosios, pusės. Atsiuntęs man didelę nelaimę (artimo ir mylimo žmogaus mirtį), Aukščiausiasis mane, kaip ir biblinį Jobą, bandė, į kurią pusę — šviesos ar tamsos — pasuksiu, ar burnosiu prieš likimą, kaltinsiu Dievą? Prabėgo keliolika metų ir galiu pasidžiaugti, kad nepasukau į aklavietę, jog ne kartą dar kimbančiam kipšui aplaužiau ragus, išvijau jį pro duris, o jas atvėriau geriems darbams — pamestinukės mergaitės globojimui, invalidų slaugymui, naujos bažnyčios parapijos stiprinimui. Gerokai aplamdžiau kipšui ragus ir tada, kai laisvamaniams (o tiksliau — "homo sovieticus" psichologija užsikrėtusiems draugeliams) pasakiau griežtą "Ne!" piktnaudžiavimui stikliuku, lengvabūdiškam požiūriui į šeimą, politiką, Tėvynę. Posūkis nuo tokių draugužių bei pažiūrų į dvasinį atgimimą prasidėjo tada, kai sunkiu gyvenimo laiku TU, Viešpatie, atsiuntei man Tave nuoširdžiai išpažįstantį gyvenimo draugą.

Tačiau mano asmeninio teismo procese tebėra pora bylų, apie kurias dar ir šiaudien neišdrįsčiau viešai skaitytojams pasiskelbti, nors tokiam prisipažinimui intensyviai ruošiuosi (gal kitą kartą jau ir išdrįsiu). Todėl šiuo metu mano atžvilgiu tebeteisus E. Fromas, kaltinęs tokius europiečius atsivertimo į krikščionybę nenuoširdumu. Tiesa, mano širdis minkštėja ir charakterio struktūra gerėja, bet pagonybės (bolševizmo) rudimentai dar tebegrauzia sielą, ir man dar neužtenka jėgų jiems visiškai nugramdyti... Krislą kito akyje iš tiesų lengviau pamatyti,

negu rąstą savojoje. Ir kitus kritikuoti (įveikti) daug paprasčiau, negu save.

Gyvenime buvau pasiekęs vieną kitą išorinę pergalę — tarnyboje, moksle, saviveikloje, dvikovoje su sovietiniais biurokratais. Viešumoje vaikščiojau su laimėtojo kauke, bet siela nedžiūgavo, vidinės palaimos nejutau. Dabar suprantu — sielos harmonijai būtinas išorinių veiksmų ir vidinių motyvų atitikimas. Dabar žinau, kodėl taip ilgai kentėjau pats ir skriaudžiau artimuosius — mano poelgiai nebuvo laisvi, dar nepažįstamas-negirdėtas man buvo garsusis Kristaus pareiškimas: "Tiesa padarys jus laisvus!" Mano siela kaip kanarėlė blaškėsi ankštame narvelyje — sovietinės ideologijos rėmuose. Viduje jų nepriėmiau, bet išoriškai vidutiniškai laikiausi... Dažname partiniame susirinkime širdies pulsas beveik padvigubėdavo, įtampa užgniauždavo gerkle, ir iš susirinkimo išeidavau kaip iš "velnių malūno", nepadaręs ar nepasakęs to, ką kuždėjo sąžinė, intuičiai... Manyje, kilusiame iš kaimo, augusiame didelėje patriarchalinėje šeimoje, vaikystėje ir paauglystėje auklėtam gražia katalikiška dvasia, tebebuvo gyvi tos dvasios recidyvai, jie žadino gimtųjų namų židinio ilgesį, gentainių bei kaimynų solidarumo (augau pokaryje) prisiminimus. Todėl atsidūrimas tarp kaimo ir miesto, "tarp dviejų aušrų" ir kėlė vidinį virpulį, didino būties dramatiškumą.

Taip, žmogus yra... vienas, vientisas, ir "perskyrimas savęs į dvi dalis — absurdas" (J. Maritain). Deja, kaip sakiau, tokia absurde man teko ilgai egzistuoti. Asmenybės susiskaldymą, savęs susvetimėjimą lėmė ir objektyvios, ir subjektyvios aplinkybės... Kaip po stipraus žemės drebėjimo šiandien renku savo asmenybės griuvenas ir bandau atstatyti tikrąjį savo identitetą. Nežinau, kas būtų likę iš manęs, jei ne stebuklingasis Lietuvos išsilaisvinimas iš sovietinio jungo, jei ne išganingasis tautos Sąjūdinis Atgimimas. Nujaučiu, baugu net apie tai

KRAUKIME TURTUS

D ANGUJE

Bernadeta Miliauskaitė-Harris

Štai vienas jaunuolis prisiartinio prie Jėzaus ir paklausė: “Mokytojau, ką gero turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą?” Jis atsakė: “Jei nori įeiti į gyvenimą, laikykis įsakymų”. Tas paklausė: “Kokių?” Jėzus atsakė: “Nežudyk, nesvetimauk, nevok, melagingai neliudyk; gerbk savo tėvą ir motiną; mylėk savo artimą kaip save patį”. Jaunuolis tarė: “Aš viso to laikausi. Ko dar man trūksta?” Jėzus atsakė: “Jei nori būti tobulas, eik parduok, ką turi, išdalyk vargšams, tai turėsi lobį danguje. Tuomet ateik ir sek paskui mane”. Išgirdęs tuos žodžius, jaunuolis nuliūdęs pasišalino, nes turėjo daug turto (Mt 19, 16-22).

Jaunuolis gyvena Jėzaus laikais kai pasaulyje dar nebuvo išsivystęs toks technologinis tobulumas kaip dabar. Jei tam jaunuoliui buvo sunku atsisakyti turtų tada, tai mums būtų dar sunkiau jų atsisakyti šiais laikais. Amerikoje esame pripratę prie gražių namų su televizoriais, videorekorderiais, kompiuteriais, mikroorkaitėmis, 2 ar 3 telefonais, garaže stovinčiais

2 ar 3 automobiliais ir t.t. Praeities patogumai pasidarė dabarties būtinumai.

Skelbimai skatina mus neatsilikti nuo kitų ir įsigyti ne tik, ką jie turi, bet dar daugiau. Niekas nekreipia dėmesio į dešimtąjį Dievo įsakymą: “Negeisk nė vieno daikto, kurs yra tavo artimo”. Gyvenimo tikslas pasidarė malonumas.

Prekybininkai siūlo mums pirkti viską ir daryti, ką tik norime, nes pereiname per šį pasaulį tik vieną kartą. Niekas neužsimena apie amžinąjį gyvenimą ir dvasines vertybes. Kristaus žodžiai pamiršti: “Nekraukite sau lobių žemėje, kur kandys ir rūdys ėda, kur vagys įsilaužia ir vagia. Verčiau kraukite sau lobį danguje, kur nei kandys, nei rūdys neėda, kur vagys neįsilaužia ir nevagia, nes kur tavo lobs, ten ir tavo širdis” (Mt 6, 19-21).

Prekybininkai nori, kad mes tikėtume, jog turtai atneša tikrąjį džiaugsmą ir laimę. Tačiau džiaugsmas randamas ir tarp neturtingųjų. Tai

pagalvoti. Bet jeigu kaip tie feniksai atgimstame iš pelenų, vadinasi, patirtas ir pačių padarytas blogis iššaukė priešingą reakciją — norą atsisipirti blogiui, norą atgailauti ir išlikti žmogumi. Be Dievo Piršto čia tikrai nebuvo apsieita!.. Nors ir pavėluotai (tiksliau — po ilgos pertraukos nuo katalikiškos paauglystės ligi “supagonėjusio vidudienio”), bet labai džiaugiuosiu, kad nuoširdžiai grįžtu į tėvų ir protėvių puoselėtą religinį kelią, kad mano tikėjimas stiprėja, ir aš su švarėjančia siela artėju į svarbiausiąjį teismą — Akistatą su Dievu...

gali paliudyti Motina Teresė iš Kalkutos. Jos veide atsispindi ramumas, džiaugsmas — ne nuo turty, bet nuo jos meilės ir atsidavimo Dievui bei vargšams. Jos pasiaukojimas tebūna mums pavyzdys, kaip krauti lobį danguje. Ji pasakoja savo knygoje „Loving Jesus“, kad kiekvieną sykį, kai atsisakome, ko mes norime, ir paaukojame vargšams, mes pavalgydinam išalkusį Kristų, aprengiam nuogąjį Kristų, arba priglaudžiam benamį Kristų. Taip įvykdome Jo žodžius: „Kiek kartų tai padarėte vienam iš mažiausiųjų mano brolių, man padarėte“ (Mt 25, 40).

Jėzus pats mylėjo vargšus ir nebuvo prisirišęs prie žemiškų daiktų. Jo apaštalai paliko viską ir sekė paskui Jį. Ar mes pajėgtume tai padaryti? Norint būti gerais Kristaus sekėjais, verta susipažinti su Bažnyčios mokslu apie nuosavybę, kad galėtume tai įvykdyti savo aplinkoje. Jis buvo išdėstytas popiežiaus Leono XIII garsioje enciklikoje „Rerum novarum“. 1991 m. suėjo 100 metų nuo jos išleidimo. Popiežius Jonas Paulius II paminėjo šią sukaktį, išleisdamas encikliką, kurioje parodė „Rerum novarum“ svarbumą mūsų laikams.

Popiežius Leonas XIII parašė „Rerum novarum“, kai pasaulis keitėsi. Žmogus pradėjo dirbti ne tik sau, bet kitiems už atlyginimą. Pasidarė dvi klasės — savininkai ir darbininkai. Popiežius patvirtino darbininkų teises: teisę dirbti, išlaikyti save, šeimą ir praturtinti valstybę, teisę padoriai įsigyti nuosavybę, organizuotis, uždirbti teisingą atlyginimą ir praktikuoti savo tikėjimą. Tuo laiku darbininkai buvo išnaudojami. Atsirado naujenybė, kuri siūlė pagerinti jų padėtį — socializmas. Popiežius Leonas XIII įspėjo pasaulį, kad socializmas padarys darbininko gyvenimą dar prastesnį, nes atims žmogaus nuosavybę ir traktuos jį kaip ekonominį įrankį. Pasaulio problemos gali būti išspręstos tik per Evangeliją.

Dabartinis popiežius rašo, kad Leonas XIII teisingai apibūdino socializmą. 1989 metai parodė, kad komunistinių kraštų ekonomiškai nesugebėjimas prisidėjo prie jų išsilaisvinimo. Žmogui nusibodo būti tik ekonominiu įrankiu, kurio kalba, istorija, kultūra, religija buvo ignoruojami. Jis pabrėžia, kad nors marksizmas siekia išspręsti socialinius konfliktus per smurtą, komunistų imperija sugriuvo taikingai. Tai Evangelijos dvasia. Popiežius pagiria tų kraštų žmones, nors jiems buvo įskiepytas ateizmas, bet jie nepalūžo.

Jonas Paulius II taip pat pastebi, kad šių laikų naujenybė, technologinis žinojimas yra nuosavybė. Turtingi kraštai turi pareigą pasidalinti savo žiniomis su iš komunizmo išsilaisvinusiais ir trečiojo pasaulio kraštais, kad ir jie galėtų dirbti žmoniškai garbingu būdu ir taip išsivystyti savo potencialą. Turtingieji kraštai turi pareigą ir savo gyventojams. Prekybininkai neturėtų piršti ir parduoti visa tai, kas naikina žmonių dvasinį gyvenimą — pavyzdžiui, pornografiją ar narkotikus. Pirkėjai turėtų būti atsparūs ir nepasiduoti jų vilionėms.

Dievas paskyrė žemės gėrybes visų žmonių gerovei ir pareikalaus iš mūsų apyskaitos, kaip mes jas naudojome. Ne nuodėmė siekti patogiau gyventi, bet negerai, jeigu patogumų siekimas pasidaro gyvenimo tikslas, kuris aptemdo mūsų siekimą amžino gyvenimo. Norėdami pasiekti dangų, gyvenkime pagal Jėzaus ir Bažnyčios mokymus. Nors pasaulis daug pasikeitęs, Jėzaus žodžiai nepasikeitė. Laikykimės dešimto Dievo įsakymo. Užuoat geisti kito nuosavybės, būkime dosnūs ir tinkamai naudokime savo nuosavybę. Pasižvalgę aplinkui, rasime žmonių, kuriems reikalinga pagalba, ypač šiuo laiku Lietuvoje. Visada išgirsime pagalbos prašančių balsą ir dalinkimės su jais ne tik materialinėmis gėrybėmis, bet ir dvasinėmis vertybėmis. Mylėdami savo artimą labiau negu savo nuosavybę, susikaupsime tikrai didelį lobį danguje.

KAINO ŽENKLE

Algirdas Paliokas, S J

Mama, aš tavo veido nemačiau tada, kai tu mane nešiojai. Aš nežinojau, kokios spalvos tavo akys, kokie plaukai, bet man gražiausia iš gražiausių tu buvai. Ramus aš augau lopšelyje, kuriame buvo visada šilta ir saugu. Augau labai greit ir žinojau, kad ne taip ilgai aš būsiu čia, nes man norėjosi daugiau erdvės, aš norėjau pamatyti saulę, debesis, klausytis vandens čiurlenimo ir paukščių čiulbėjimo... Bet labiau už viską aš norėjau matyti tavo akis, mama, girdėti tavo balsą ir tūkstančius kartų kartoti brangiausią man žodį "mama".

Kartą aš pajutau tavo nerimą. Jutau, kad verki, ir man buvo labai labai negera. Vis dažniau aš pajusdavau nerimo minutes, valandas, galiausiai jis taip įsigyveno tavyje, kad nepalikdavo tavęs net naktimis. O mano baimė, nežinau kodėl ir dėl ko, vis augo ir augo. Ir ne be reikalo. Atėjo diena, kai pajutau pasikėsinimą į mano lopšėlį ir į mane, mama. Tada žaibu trenkė į mane didžiulis skausmas, kuris apėmė mane visą, sprogo manyje ir viskas nutrūko nežinios naktyje.

Tą pačią akimirką aš išėjau į šviesą, į kambarį, kuriame tu gulėjai ir pirmą kartą tave pamačiau, mano mama! TU manęs nematei, o tas žmogus su chalatų kažką tau darė. Pamačiau kraują, savo kūno gabalėlius ir skausmą, ir baimę bei kažkokį gaudulį bei pasimetimą tavo veide. Ir man taip pagailo tavęs, kad aš, priskridęs prie tavo veido, viena rankyte kėdinau tavo plaukus, kita ašaras šluosčiau. Paskui, abiem rankytėmis apkabinęs tavo kaklą, savo

veidu prisiglaudžiau prie tavo veido, prisispaudžiau visu savimi, kad tau neskaudėtų, kad tavo nerimas dingtų. Ir aš vis kartočiau: mano mama, mano gražiausioji, mano geriausioji mama. Aš norėjau būti taip stipriai prie tavęs prisiglaudęs, kad tau padėčiau, bet pastebėjau, kad tu manęs, savo kūdikio, nematai ir negirdi. Aš viską viską padariau, kad atkreipčiau dėmesį į save, o tu manęs nematei, negirdėjai...

Galiausiai kažkokia švelni ir gera jėga mane išskraidino tiesiai per sieną į lauką. Aš pamačiau namus, žmones, vaikus. Pamačiau daug žalios spalvos, gėles, saulę, debesis... O kaip gražu tame pasaulyje, kur tu, mama, gyveni. Aš skraidžioju kaip drugelis. Man viskas buvo be galo įdomu. Kiekvieną daiktą aš norėjau paliesti, aš norėjau, kad tu mane, mama, matytum, kad džiaugtumeis kartu su manimi mano atradimais ir mano laime. Ir aš tau, mama, norėjau nešti parodyti visa, ką aš galiu pakelti. Ir boružę, ir gražų akmenėlį, ir mėlyną neužmirštuolę, tokią kaip tavo akys, ir saują mėlyno dangaus, pasemto upelyje... Aš norėjau džiaugtis viskuo kartu su tavimi, mano brangiausioji mama.

Ir vėl jėga mane pagavo ir nunešė tolyn nuo mūsų žemės. Čia pamačiau, aš jau nemoku tau nupasakoti, nemoku aprašyti. Gal tada, kai aš paaugsiu, gal tada...

O dabar noriu perduoti, ką čia sužinojau. Pasirodo, jog tu nenorėjai, kad aš būčiau... TU galvojai, kad aš trukdysiąs tau gyventi, kad apsunkinsiąs, kad tau daug malonumų teksią at-

**Dalis generalinės kongregacijos dalyvių
susimąstę sprendžia svarbias problemas.**

sisakyti ir pan. Todėl ir nutarei padaryti tai, ką padarei. Beje, čia daug prisidėjo ir tas žmogus, kuris, kaip čia sužinojau, vadinasi mano tėvu. Kaip gaila, kaip man gaila, kad tada toje kelionėje, kai tu važiavai miesto gatvėmis, kai paskutines valandėles mes buvome kartu, tu nė nepagalvojai, kad su šia diena baigiasi tavo gyvenimo tas tarpsnis, kai tu buvai ramybėje, kai tu mylėjai ir buvai mylima. Nuo šios dienos tu jau niekada daugiau nebegalėsi mylėti, ir tavęs tikrai jau niekas nemylės. Tu ieškosi meilės, ir nerasi. Tu eisi žeme lyg išdeginta dykuma, trokšdama nors lašelio gaivinančio vandens, ir jo negausi. Vėlėliau tas to išganingo lašelio, meilės lašelio, nepasotinamas troškulys tave nuves net iki agresijos. Ir tu kankinsi tuos, kurie tau gera darys, taip atmesdama gailestingosios meilės gydančią dvelkimą. Taip, taip tu pati visa darysi, kad uždarytum gaivias atgavos versmes. Ta reikalaus meilės, tu priekaištai, visada kaltinsi kitus, bet priekaištai tau tik dar labiau aitrins tavo troškulį ir kuo toliau, tuo jis aršesnis bus. Tu negalėsi žiūrėti į kūdikį,

į vaiką, vėliau į jaunuolį, nes aš toks būčiau buvęs... TU nematei, mama, kaip šiandien mano kraujas virtęs liepsna, išdegino tavyje niekada nesunaikinamą Kaino ženklą. Naktimis tave persekios košmarai, o dienomis neramybė. Susigraužimo pelkėmis gyvate raitysis tavo gyvenimo kelias. Negalės tavęs nuraminti nors kiek ilgesniam laikui nei šventas atgailos sakramentas, nei malda, nei šventi žmonės tau negalės padėti, nes esi Kaino ženkle. Kai tau atrodo, kad jau iškopei iš bedugnės, kad esi jau kaip visi, ir vėl kažkas svies į bedugnę, nes esi ir būsi Kaino ženkle.

Žmonijos ir visatos harmonijoje aš turėjau būti ir būtinai turėjau būti, o tu šiai dieviškos minties harmonijai pasakei ne. Visatoje viską valdo teisingiausias teisingumas. Už kalną blogio, reikia gėrio kalno. Ar sugebėsi per savo gyvenimą tiek daug melstis ir padaryti tiek atgailos bei gerų darbų, kad atsvertum tą blogio kalną? Tačiau tu panorėk, bandyk, nors ir griūdama, bet eik pirmyn, o aš tau, mano mama, visada padėsiu. Kai bus tau nepakeliamai sunku, nutilk pasauliui, pašauk mane ir aš mintyse tau atsilepsiu. Aš prašysiu Viešpatį, kad valandėlei sugrąžintų tau vaikystės rojaus vaizdus, nekaltos jaunystės džiaugsmus, kad atsigautum, kad pailsėtum ir vėl galėtum ištiesti rankas į atgailos kryžių. O jis, kadaise atgrasus ir nepanešamas buvęs, palaipsniui lengvės, bedugnės seklės...

Aš nežinau, ar mes čia susitiksimė, mama. Aš nežinau. Bet Visagalį aš prašysiu, prašysiu, prašysiu... Aš juk niekada Jo neįžeidžiau. Jis be galo, be galo geras. Aš tai žinau ir jaučiu. Aš ir vėl to prašysiu. Aš noriu būti šalia tavęs, mama, nes tu per amžius esi ir būsi mano viintelė, mano tikroji MAMA. MAMA per amžius.

VYTAUTAS BAGDANAVIČIUS, MIC

1. Aptemęs gimdymas

Mūsų galvosenoje yra apleista viena reikšmingiausių gyvenimo sričių, būtent gimdymas. Nėra kitaip esančio žmogaus, kaip gimdymo būdu. O gimdymo nėra kitaip, kaip lytinio santykio būdu. Gimdymas yra dviejų lyčių išgyvenimo vaisius. Tačiau tiek lytinis santykis, tiek kūdikio išnešiojimas motinos iščiose, tiek jo atskyrimas nuo motinos yra apsupta kažkios tamsos. Lytinis santykis mūsų galvosenoje dažnai yra sujungtas su nuodėmingumu. Gal kaip tik dėl to dažnai ir gimdymui užmetama nuodėmingumo skraistė. Gimdymo procesas yra slepiamas, kaip kažkas gyvuliško.

Į žmonijos lyčių skirtingumą mes įpratome žiūrėti, kaip į tokią sritį, kurioje susitinkama su žmogaus nuodėmingumu. Ir taip yra atsitikę, kad visa lytinė problematika susitalpino vien žmogiškos dorovės svarstymuose. Lyčių skirtingumas sudaro progą žmogaus nusikaltimams. To, aišku, negalima nematyti. Tačiau, nepaisant to, lytinis santykiavimas yra viena reikšmingiausių žmogiškos prigimties vertybių. Dviejų skirtingos lyties asmenų susijungimas sudaro Dievo žmogui suteiktą galimybę perduoti kitam individui savo prigimtį. Ne kas kitas, ne koks dėsningumas, bet pats žmogus turi galią savo prigimtį perduoti kitam.

Tai yra filosofinis lytinio santykiavimo vertingumas, kuris kyla iš to, kad žmogus turi tą galią perduoti kitam savo prigimtį. Bet savo

prigimties perdavimas kitam yra tokia aukšta būties vertybė, kuri priklauso ne tik Dievo kūriniai, bet ir pačiam Dievui. Dievas taip pat yra gimdantis. Tai yra reikšmingoji krikščioniško tikėjimo tiesa. Ir prie šios religinės tiesos subtilesnio supratimo mes negalime tikėtis dvasingiau prieiti, jeigu neprieiname ir prie žmogaus gimdymo galios tikslesnio supratimo.

Šiam svarstymui progą sudaro popiežiaus Jono Pauliaus II pareiškimas tarptautinės konferencijos Kaire pirmininkei 1994 m. spalio mėnesį. Tarptautinės konferencijos tikslas buvo svarstyti žmonijos dauginimosi ir pažangos problemas. Savo rašte popiežius nesitenkino kalbėjęs vien apie gimimą, būtent išnešiojimą motinos iščiose ar auklėjimą šeimoje, bet ir apie visos šios raidos pradžią, lytinį santykį, kuris sudaro pagrindą žmogiškos prigimties perdavimui kitam individui. (Osserv. Romano, angliška savaitinės laida 1994 m. kovo 23 d., 3 psl.)

2. Gimdymas — žmogaus veiksmas

Pasiliekant prie pagrindinės krikščioniško mokymo reikšmės, kad kiekvieno žmogaus gimime dalyvauja Dievas, suteikdamas naujagimiui nežūstančią dvasią, tačiau į žmogaus gimdymą žiūrėkime kaip į tokį pasireiškimą, kuris išeina iš paties žmogaus. Niekas kitas prie gimdymo neprisideda taip, kaip naujagimio tėvai. Ar jie aiškiai supranta savo elgesio

pasekmes, prigimtį ir prasmę ar ne, vis dėlto tai yra jų veiksmas. Dėl to, kad gimdytojai dažnai nepakankamai gerai supranta savo lytinio santykio pasekmes, nereikia ir negalima daryti išvados, kad jų veiksmas yra mažavertis. Juk ir kitose srityse žmogus atlieka įvairių veiksmų, kurių tikrosios prasmės nesupranta.

Tačiau, pripažįstant gimdymą tėvų lytiniam santykiui, reikia saugotis padėti lygybės ženklą tarp lytinio santykio ir gimdymo. O toks pavojus žmonių galvosenoje pasitaiko. Gimdymas, net natūraliai suprastas, kaip žmogiškosios prigimties perdavimas kitam individui, yra kažkas daugiau negu vienos ar kitos žmogiškos lyties noras priskirti gimdymą sau vienai. Gimdymas yra pats aukščiausias veiksmas, kurį bet kokia būtybė gali atlikti, nes tai yra savo paties prigimties perdavimas kitam. Į gimdymą mes turime žiūrėti, kaip į aukštesnės rūšies žmogaus pasireiškimą, nes čia gimdanti būtybė perteikia kitam tai, kuo ji pati yra.

Būtų labai neteisinga į moterį gimdymo procese žiūrėti tik kaip į gimdymo priemonę. Taip pat ir į vyrą negalima žiūrėti, kaip į vienintelį gimdymo veiksnį. Kadangi žmogaus prigimtis yra sukurta ne vienos lyties, bet dviejų skirtingų lyčių forma, tai nuoseklu, kad žmogiškos prigimties perdavimas vyksta ne kurios nors vienos lyties veikimu, bet abiejų lyčių sutartiniu dalyvavimu.

Daug tiesos gimdymo supratimui galima rasti pirmosios moters sukūrimo, nes ir ji buvo sukurta iš jau esančios gyvos žmogiškos prigimties. Moters išvedimas iš pirmojo vyro gali padėti suprasti esminius gimdymo dalykus. Ir čia, ir ten naujas žmogus išvedamas iš esančios žmogiškos prigimties. Ir čia, ir ten dalyvauja ne tik žmogus, bet ir Dievas. Žmogaus vaidmuo čia reiškiasi tik sutikimu. Tai nėra tikra prasme žmogaus veikimas, bet kartu tai vyksta ne be žmogaus dalyvavimo.

Tačiau žmogus, iš kurio buvo išvesta moteris, nebuvo toks pat, kaip dabartinis vyras. Dėl to ir dabartinis vyras negali gimdyti, reikia,

kad gimdymo reikalui grįžtų moteris. Ir tik tokiu abiejų lyčių susijungimu žmogaus prigimtis gauna galią savo prigimtį perduoti kitam individui.

Grįžtant prie pirmosios moters sukūrimo, reikia pastebėti, kad ji, nors buvo paimta iš pirmojo žmogaus kūno, bet ji nebuvo pirmojo žmogaus dvasios padalinimas. Jos siela buvo įkvėpta paties Dievo, panašiai kaip ir Adomo siela buvo iš Dievo. Ir gimdymo paslaptį studijuojant, reikia turėti prieš akis visus šiuos dalykus: čia veikia pats žmogus, t.y. vyras ir moteris, čia veikia Dievas, bet čia veikia ir Dievo sukurto pasaulio biologiniai dėsniai.

Senojo Testamento Pradžios knygos antrajame skyriuje aprašytas moters sukūrimas yra didelė vertybė žmonijos proistorei. Jis yra ne tik vertybė, bet ir retenybė, nes pirminėse žmonijos tradicijose nesutinkama paaikškinimo, kaip atsirado žmonijoje moteris. “Jos sukūrimas dažnai nebuvo laikomas vertu dėmesio dalyku. Geriausiu atveju ji, kaip vyro vergė, buvo laikoma tik aistros įrankis ar priemonė gimdymui” (W. Schmidt, *Primitive Revelation*, 1939 m., 21 psl.).

Negana to, šis epizodas meta didelės šviesos moters vertei. Jis nesako, kad moteris pirmiausia buvo sukurta gimdymui. Priešingai, ji buvo sukurta tam, kad, kaip sakoma, “žmogui būtų geriau”. Tai aiškėja iš to, kaip pirmąją moterį suprato Dievas ir pats pirmasis žmogus. Dievas, pateisindamas moters sukūrimą, sako, kad “negera žmogui būti vienam” (Pr. 2,9).

Dar ryškiau moters vaidmenį aptaria pats žmogus. Jis buvo gavęs uždavinį parinkti vardus Dievo sukurtiems gyvuliams. Tačiau gyvenimas tarp gyvulių jo nepatenkino. Jų tarpe Adomas nerado padėjėjo į save panašaus (2,2-3). Tai yra vertingas liudijimas, kad žmogus nėra iš gyvulių giminės.

Priešingai pačiose senosios žmonijos tradicijose yra plačiai paplitusi žmonijos pastanga bendrauti su gyvuliais, ieškant juose net savo religinio išsigelbėjimo. Moters sukūrimo epi-

Generalinės kongregacijos dalyviai ant jėzuitų kurijos stogo Romoje.

zodas Pradžios knygoje yra vertingas ir tuo, kad žmogui čia siūloma draugystė su žmona, o ne su gyvuliais. Kaip visuotinis pirminių žmonijos kultūrų polėkis eiti į per tolimus ryšius su gyvuliais liudija ne tik daugelis senųjų kultūrų, bet ir pirmoji moteris, nes ir ji pradėjo pokalbį su gyvuliais, klausydama žaltčio patarimo pagrindiniuose žmogaus reikaluose. Tokiu būdu ji prisidėjo prie žmonijos nutraukimo santykių su Kūrėju.

Bet ne tai čia mums rūpi. Čia mums svarbu pastebėti tai, kokių būdu vyksta žmonijos dauginimasis iš vieno žmogaus. Žmonija ne-daugėja kitokiu būdu, kaip tik iš paties žmogaus. Tai yra pagrindinė tiesa. Ir antra tiesa, kurios turime išmokyti iš šio epizodo, yra tai, kad pats Dievas yra labai aktyvus naujo žmogaus išvedime iš jau esančio žmogaus. Tos dvi tiesos turi vadovauti ir mūsų studijoms, kaip žmonija dauginasi gimdymo būdu.

(B.d.)

► Pop. Jonas Paulius II Velykų dieną pasakė kalbą, kurioje pasmerkė karą ir ginkluotą politinę kovą. Vietoj to jis siūlė naudoti dialogą teisingiems sprendimams rasti. Velykinius sveikinimus jis perdavė 57-iomis kalbomis. Gegužės mėn. popiežiui suėjo 75-eri amžiaus metai.

TEBŪNA TAVO VALIA!

CHIARA LUBICH

"Tebūna ne mano, bet tavo valia!" (Lk 22,42).

Ar atsimentate, kad tuos žodžius pasakė Jėzus savo Tėvui Getsemanės alyvų kalne? Jie nurodo reikšmę jo kančios, po kurios buvo prisikėlimas. Tie žodžiai parodo ir Jėzaus vidinės kančios nepaprastą įtampą. Tai buvo tas Jėzaus vidinis skausmas, kuris sukėlė jo žmogiškos prigimties norą išvengti tokios mirties, kurios norėjo jo Tėvas.

Tačiau Kristus nelaukė tos dienos, kada jo valia sutiks su Dievo valia. Jis ją vykdė savo gyvenime visuomet. Jei Kristus tuo vadovavosi, tai toks ir kiekvieno krikščionio įsitikinimas turi būti. Todėl ir mes savo gyvenime taip pat turime vis kartoti: "Tebūna ne mano, bet tavo valia!"

Bet mes, būdami net pakrikštyti, gal nekuomet taip negalvojame. Mums gali atrodyti kad šio sakinio prasmė reiškia tik kaip pasidavimą likimui, kada nėra pasirinkimo. Bet toks supratimas yra klaidingas.

Gyvenime mes galime eiti tik vienu keliu. Mes galime vykdyti savo valią, ar laisvai pasirinkdami vykdysime Dievo valią. Tada mūsų patyrimai parodys, ko verti mūsų pasirinkimai: jei vykdysime tik savo valią, veikiai patirsime nusivylimą, kai pamatysime, jog negalime pasiekti savo gyvenimo išsvajotų tikslų.

Tada mūsų gyvenimas bus nuobodus, nepaisant mūsų pastangų padaryti jį įdomiu, nes savo gyvenimo prasmės nenorėjome siekti. Tada mes turėsime prisipažinti, jog klydome. Be to, savo gyvenimo pabaigoje išeisime nepalikę jokios žymės — gal tik keletą ašarų sulauksime, o po to būsime visiškai užmiršti. O kiti patyrimai parodys kaip mes stengiamės vykdyti tuos Jėzaus žodžius: "Tebūna ne mano, bet tavo valia!"

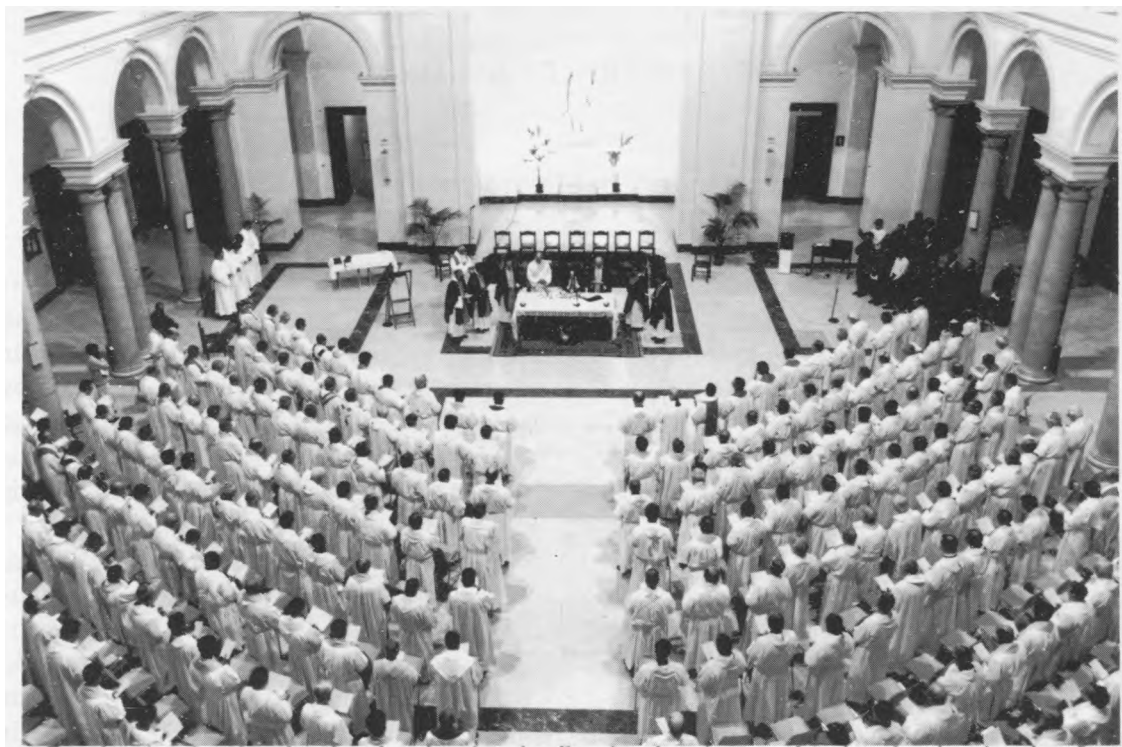
Pabandykime įsivaizduoti Dievą kaip saulę. Tos saulės spinduliai apšviečia kiekvieną mūsų. Jie yra Dievo valia mums. Krikščionys ir geros valios žmonės yra šaukiami būti tos saulės šviesoje ir laikytis jos spindulio, kuris kiekvienam yra ypatingas ir skirtingas nuo kitų. Taip darydami, jie vykdys tą nuostabų ir ypatingą planą, kokį Dievas kiekvienam turi.

Jei ir mes pasiryšime gyventi tuo būdu, patirsime nuostabius ir neįsivaizduojamus nutikimus. Tada tuo pačiu metu būsime vykdytojai ir stebėtojai kažko didingo, ką Dievas vykdo mumyse ir per mus žmonijoje. Tada viskas, kas mūsų gyvenime nutiks — kentėjimai ir džiaugsmas, malonės ir bandymai, reikšmingi nutikimai, kaip laimė ir pasisekimai, nelaimingi atsitikimai ar netekimas brangių asmenų, taip pat maži dalykai mūsų kasdienos gyvenime — namie, įstaigoje ar mokykloje, viskas, o viskas pareikalaus naujo supratimo, nes visa tai buvo leista Dievo, kuris yra Meilė.

Viskas, ko jis nori ar leidžia, kad įvyktų, yra mūsų naudai. Pirmiausia, mes turime imti tikėdami, tada patirsime, kad viskas, ir gera ir bloga, jungia visus įvykius, kurie formuoja nuostabų visko suvienijimą, kuris reiškia Dievo planą mums.

Tada toks planas bus mums patrauklus. Mes nuoširdžiai norėsime duoti savo gyvenimui gilesnę prasmę.

Visų pirmiausia, supratę kur yra Dievo valia, turėsime pasiryžti ją ir vykdyti. Tik pagalvokime valandėlę: mūsų praeitis pasibaigė, ir mes negalime jos grąžinti; mes tik galime pavesti ją Dievo gailestingumui. O kokia bus mūsų ateitis, mes nežinome — ją patirsime, kai ji ateis. Tikrai esamasis laikas yra mūsų

Generalinės kongregacijos dalyvių Mišios Gregorianum universitete.

rankose, todėl kaip tik ir turime stengtis gyventi pagal tuos žodžius: “Tebūna ne mano valia, bet tavo!”

Nemanykime, kad traukinys atvažiuos greičiau į mūsų stotį, jei traukinyje vis eisime pirmyn ir atgal. Bet mes kartais taip ir darome, kai svajojame apie ateitį, kuri dar neatėjo, ar galvojame apie praeitį, kuri niekada negrįš.

Juk laikas eina pirmyn. Todėl mes turime stengtis esamuoju laiku vykdyti Dievo valią, tada užbaigsime savo gyvenimą čia, žemėje, prasmingai.

Dabar norėsite mane paklausti: kaip mes galėsime atskirti Dievo valią nuo mūsų valios? Galiu jums pasakyti vieną būdą. Juk nesunku atskirti, ar esamoje valandėlėje tai galėtų būti Dievo valia, ar mūsų. Tik pažvelkite giliau į savo širdis: ten Dievas jums kalba. Galbūt praeityje jo balsą per dažnai tildydavote, gal ir

dabar vos girdite. Bet stenkimės klausyti, nes jums kalba Dievas. Jis sako jums, kada yra laikas studijuoti, kada padėti draugui, kada dirbti, kada nepasiduoti gundymams, kada vykdyti kokias nors krikščionio ar piliečio pareigas. Dievo balsas jumyse ragina klausyti tų, kurie kalba jo vardu, ir sutikti drąsiai sunkias aplinkybes...

Klausykite ir netildykite jo balso — tai brangiausias turtas. Klausykite, ką jis sako. da valandėlė po valandėlės galėsite kurti savo gyvenimą, kuris yra žmogiškas, o kartu ir dieviškas, kuriamas tik bendradarbiaujant su Dievu. Tada jūs pamatysite nuostabius dalykus. Jūs matysite, ką Dievas gali padaryti žmonėse, kurie visu savo gyvenimu sako: “Tebūna ne mano, bet tavo valia!”

Iš anglų kalbos išvėtė *Kostas Paulius*

KITUS ĮVEIKTI GALI DAUG KAS, SAVE ĮVEIKTI GALI TIK ŽMOGUS

(Konkurso jaunimo grupėje I premiją
laimėjęs straipsnis)

Inga Sitaitė

“Gerasis Dieve, nusizėminus prašau Tavo atleidimo, žinau, kad darau daugybę nuodėmių, todėl, Dieve, meldžiu pagalbos bandant tapti kitu žmogumi, prašau būti mano vidinėje kovoje tarp manęs ir mano ydų”.

Baigiu maldą tvirtai pasiryžusi bent pabandyti geriau pažinti ir auklėti save, imu Vydūno filosofijos knygą “Sveikata jaunumas grožė”. Seniai jaučiu, kad man kažko trūksta, kažkas ne taip, bet niekaip nesuprasdavau, kas... Dabar aš žinau... Aš suprantu... Aš prisimenu, kaip mes apkalbinėdavome kitus ir kitas siaurame draugų ratelyje. Aš prisimenu...

“Dieve, kaip man dėl to gėda, aš gailiuosi, Dieve, koks niekingas padaras aš esu, kuris moka kovoti tik su kitų ydomis, bet nemoka teisti savęs.

Man gėda. Gėda — štai kodėl aš nusprendžiau keisti savo gyvenimą, keisti savo mąstymą. Bet aš esu silpna, man gali pritrūkti jėgų ir valios, todėl prašau, Dieve, neapleisk manęs”.

Mano vidinis pasaulis draskomas prieštaravimų, aš nenoriu, aš tingiu keistis. O vidinis nedo-

ras balsas dar lenda: “Kam? Kam tau reikia keistis? Kas tau nepatinka? Juk pažiūrėk — koks pasaulis puikus! Gali daryti viską, ką tik nori, kiek aplinkui malonumų, tik apsidairyk!”

“Dieve, neleisk paklusti tai nedorybei. (O vis dėlto ar verta keistis?)”

Staiga prabyla mano sielos balsas: “Neklausyk. Daryk taip, kaip tau sąžinė liepia. Juk turi pakankamai valios, kad įveiktum pagundas. Nesmuk žemyn. Tu privalai kilti aukštyn, privalai tobulėti!”

Bet vėl: “Kam tau to reikia, žinoma, gali atsisakyti visų malonumų, bet ar nori?”

Visai susipainiojau, aš nežinau, ko aš noriu, nežinau!..

“Klausyk širdies balso, ką ji sako, ką jauti, — guodžiantis, šildantis balsas kalba. — Tu gali suprasti, ko tikrai nori, tik pajusk”.

O! Širdies?... Klausyk širdies... Ką jinai sako?

“Ji tyli, ką širdis gali sakyti?” — šaiposi mano nedorybės.

Staiga jaučiu, kaip nenusakoma šiluma apglėbia visą kūną, o protą nušviečia aiški mintis: “Aš nenoriu pigių pasilinksminimų ir trumpalaikių malonumų. Aš nerasiu ramybės, kol tu mėgausies jais”.

Mano protas aiškiai suvokia, kad mano sielai ligi šiol trūko dvasinės paramos.

“Aš negaliu tobulėti maitinama malonumais, kuriais patenkinamas kūnas. Man ankšta, kai plyšta tavo skrandis, prigrūstas skanėstų, aš negaliu tobulėti, kai banali knyga tau geriau, nei jausmingas eilėraštis. Aš noriu tobulėti; padėk man”.

Dabar aš žinau, kad siela ir kūnas — neatskiriami. Jei patenkintas tik kūnas, jei globoji tik kūną, tu nebūsi laiminga.

Aš dabar tai žinau.

“Dieve, ačiū. Tu padėjai man surasti tiesą, dabar aš niekada neapleisiu savo sielos, prižadu rūpintis ja”.

Dabar aš žinau, kad save įveikti sunkiausia. Bet aš įveikiau.

Nes aš supratau... Žmonės dažnai mąsto, kas yra gyvenimas, kur yra gyvenimo prasmė? Dabar aš žinau: gyvenimo prasmė — tai sielos tobulėjimas.

mas. Juk visos senosios pasaulio religijos kalba apie tai.

Pavyzdžiui: jei krikščionio siela švari, po mirties jis patenka į šviesųjį pasaulį — amžinos palaimos karalystę, brahmanistų (induizmas) nuomone, tikinčiųjų sielos po kiekvienos reinkarnacijos tobulėja ir, tik tapusios visiškai tobulos, susilieja su visuotine dvasia — Brahmanu. Budos pasekėjai, tik būdami tyros sielos, išsivaduoja iš kančios gniaužtų ir pasiekia nirvaną. Ir kiekvieno tikinčio, kokią religiją jis beišpažintų, tikslas — sielos tobulėjimas. Bet kokiais keliais?

Aš šiuo metu studijuoju Vydūno knygą, kurią minėjau pradžioje. Ją tik vieną teturiu, bet jos pakanka. Žinoma, ne tik skaitau, bet ir naudojuosi šia išmintimi gyvenime. Man labai artima Vydūno filosofija. Tiesa, ne viską aš galiu pritaikyti sau, ne viskas man suprantama, bet tai netrukdo skaidrinti savo dvasią.

Be to, man atrodo, reikia atsigręžti ir pažiūrėti į tą kelią, kurį mes nuėjom, kad nebekartotume tų pačių klaidų.

Svarbu kiekvienam iš mūsų dažniau pabūti gamtoje, pasijusti jos dalimi.

Dabar aš savo draugams galiu pasakyti: pabandykite įveikti save.

Pamėkite gėrį, grožį, tiesą, — gyvenimas taps gražesnis, nes siela gyvens santarvėje su kūnu. Tik pabandykite. Tikėkite savo jėgomis, — Dievas visiems tiesia ranką.

★★★

Mes ateinam sukurti, prabilti...

Audra Skučaitė

Kiekvienas žmogus turi kūną ir dvasią. Dievas davė kūną tam, kad jis išreikštų žmogaus dvasią. Bet vienam žmogui sunku su kasdienybe grumtis, be galo sunku... Jis ieško draugų ir taip norom nenorom tampa visuomenės nariu.

O kokia ta mūsų visuomenė? Jaunas žmogus, pradėdamas žengti pirmuosius gyvenimo žingsnius, susiduria su smurtu, pykčiu, pavydu, kurie tvyro kasdieninėje aplinkoje. Baisu apsidairyti ir realiai įvertinti vis sparčiau plintantį alkoholizmą, prostituciją, narkomaniją. Kas yra tie alkoholikai, prostitutės, narkomanai? Tai Lietuvos jaunimas!

Dar taip neseniai mes visi džiaugėmės Lietuvos respublikos nepriklausomybe, dar taip neseniai Estija, Latvija ir Lietuva susikibo rankomis Baltijos kelyje. O kas darosi dabar? Dabar visi viską kopijuojamės iš vakarinių kaimynų, žaidžiame laisvę, norėdami parodyti, koks aš esu gražus ir turtingas... tuštuma! Dieve, nejaugi visuomenė jau pamiršo tai, kad visai neseniai mūsų broliai ir seserys savo krauju rašė žodį „LAISVĖ“! Deja, tai prisimena tik pedagogai, medikai, dvasininkija, o visi kiti pardavinėja save.

Gerbiu tuos žmones, kurie nuo pat mažų dienų savo vaikus moko pamilti Dievą ir savo artimą. Tokių tėvų vaikai, būdami jauno amžiaus, nesivalkioja gatvėmis, o baigia universitetus, sukuria gražias šeimas. Jie suvokia, kad žmogui gyvenimas duotas kūrybai, meilei, gėriui ugdyti, dvasiai išreikšti. Bet šiais laikais tokiame jaunime nelengva išlikti. Šiuo metu yra sunku būti jaunam!

Paauglystės metais žmogui iškyla šimtai klausimų, ugdančių jo intelektą. Į juos dažniausiai atsako ir pamoko tėvai, motinos, senoliai. Ko jaunas, nepatyręs žmogus gali išmokti iš alkoholiko tėvo arba spekuliantės motinos?

Rūpintojėlių Lietuvos lietuvi, būk laisvas ne išore, o vidumi, pasistenk, kad tavo dukrai, sūnui ar jaunesniam broliui neiškiltų klausimas: būti ar nebūti! Paklausk, ką sako poetas:

Mes ateinam į žemę ne mirti,

Mes ateinam sukurti, prabilti...

Šeimos gyvenimo ciklai

Irena Lukoševičienė

Šeima egzistuoja nuo neatmenamų laikų įvairiomis formomis ir išgyvena daug pasikeitimų savo gyvenimo kelyje. Nors šeima turi vieną svarbiausių funkcijų — sukurti ir atvesti pasaulinį žmogų, mes ne visuomet suprantame jos esmę ir skiriame reikiamą dėmesį pasiruošimui šeimos gyvenimui ir pagalbai šeimai. Dar ir šiais moderniais laikais mes einame į šeimos gyvenimą manydami, kad viskas vyks automatiškai. Girdime vyresniųjų pastabas: “O kas mus mokė — ir ko mums trūko?” Tuo tarpu kad pastatytume namą, tiltą ar nutiestume kelius, reikia pasiruošusio specialisto ir pan.

Šiais laikais vykstantys pasikeitimai turi įtakos šeimos gyvenimui, svarbiausia, vienam iš pagrindinių šeimos tikslų — kurti žmogų.

Kada šeimoje iškyla sunkumų ieškant išeities ir sprendimų, tenka pradėti analizuoti tuos susipynusius gyvenimo siūlus, geriau suprasti, “kas” daugiau neveikia, “kodėl” ir “kokios” priežastys, “ką” reikėtų taisyti, “ką” reikėtų pakeisti, “ką” galima papildyti ir t.t. Šeima yra institucija, sistema, — galima vadinti tuo vardu, kuris mums geriausiai priimtinas, o jos sąvoka sugrįžta prie to paties — tėvų, vaikų, jų šeimos židinio ir aplinkos, kurioje jie gyvena, jų praeities kraičio ir ateities vizijos.

Todėl ir svarbu, kad žmogiškos buities ir vystymosi tyrinėtojai atrado tuos išeities taškus, pagal kuriuos lengviau suprasti, kas tikrai vyksta šeimos gyvenime ir kaip, iškilus sunkumams,

pradėti spręsti problemas, svarbiausia — kaip mėginti užbėgti toms problemoms už akių.

Šeimos tęstinumas ir kelių generacijų istorija sudaro galimybes iš šeimos gyvenimo patirties sukurti gyvenimo mokyklą, kuri, remiantis prasmingais praeities išgyvenimais, galėtų garantuoti naudą dabarčiai ir padėtų išvengti klaidų ateičiai.

Tarp šeimų — suaugęs šeimos vaikas

Kiekvienas žmogus bręsdamas pasiekia tam tikrą savo identitetą — savęs kaip žmogaus pažinimą, taip pat savęs pažinimą santykiuose su kitais šeimos nariais. Kalbėdami apie jauną žmogų, turime galvoje jaunuolį, ką tik praėjusį maištavimo — paauglio brendimo metus. Jis yra pradėjęs naują gyvenimo etapą, pasiruošęs savarankiškai gyventi; turėti savo darbą, susikurti savarankišką gyvenimą, susirasti draugų, turėti asmenišką intymų gyvenimą.

Analizuodama aš remiuosi amerikietiškojo gyvenimo patirtimi. Būtų labai svarbu, kad skaitytojai papildytų šiuos samprotavimus savo patirtimi ir pavyzdžiais.

Pas mus, t.y. Vakaruose, subrendęs ir mokslą baigęs žmogus susiduria su dviem svarbiais rūpesčiais: susirasti nuolatinį darbą ir sukurti šeimą. Darbo susiradimas vienam gali būti paprastas ir natūralus dalykas, o kitam — komplikauta patirtis. Pirmajai grupei priklausytų tie, kurie jau nuo vaikystės įsivaizduoja ir žino, ko jie siekia, tam ruošiasi, turi savo šeimos paramą, baigia reikalingą mokslą ir ieškosi norimo darbo. Kitoje grupėje atsiduria tie, kurie dvejojo ir nežinojo, ko nori, kurie daug kuo domėjosi ir nesugebėjo apsispręsti; kurie norėjo vieno, o tėvai norėjo savo sūnų ar dukrą matyti kuo kitu — daktaru, architektu ar kitos prestižinės profesijos atstovu. Jaunuolis mėgino įtikti ir nepajėgė ištesėti; jauno žmogaus charakteris nepaklusnus kito autoritetui: pradėjęs dirbti greitai susipyksta arba nesistengia gerai dirbti — laukia tik dienos pabaigos, o savaitės gale — užmokesčio. Būtų galima išskaičiuoti aibę kitų atvejų. Šeimos pažiūra į jauno žmogaus darbo orientaciją dažnai vaidina didelį vaidmenį: darbo statusas, uždarbis, darbo sąlygos, bendradarbių lygis ir daug kitų dalykų prisideda prie jauno žmo-

gaus darbo orientacijos. Kitas svarbas dalykas yra draugystė su suaugusiais, ypač pasirenkant priešingos lyties draugus, ir savo vedybinio bei šeimyninio gyvenimo planavimas. Čia jaunas žmogus susiduria su sprendimais, kurie pareikalauja didelio subrendimo ir savarankiškumo. Žmogus, kuris nepasitiki savimi ir nesijaučia saugus, įsivels į draugystes, kur jis turės progos parodyti savo vyriškumą ar subrendimą išgerdamas, rūkydamas, pramogaudamas — žiūrėdamas prasto skonio filmus ar lengvabūdiškai besilinksmindamas ir t.t.

Šiuo laikotarpiu tėvų reakcija gali būti labai įvairi. Šeima, kuri vaikų augimo ir brendimo metu gyvena ir investuoja visą save tik į vaikus, jiems darantis vis labiau autonomiškais ir savarankiškais, pasijunta nereikalinga ir sunkiai atranda ryšį su vaikais, junta tam tikrą gyvenimo tuštumą.

Suaugusio vaiko draugystė su mergaite ar berniuku taip pat sukelia įvairias reakcijas, priklausančias nuo šeimos tarpusavio ryšio ir įvaizdžių, kuriuos susidaro tėvai savo vaikų atžvilgiu. Čia gali iškilti visokių problemų: kai vaikas idealizuojamas ir atrodo be jokių ydų, tada ir geriausias iš geriausios šeimos jo draugas nebus pakankamai geras ir niekada neatitiks keliamų reikalavimų. Kyla konfliktai, prasideda kritika, kuri teikia daug kartėlio ir gerokai sujaukia jaunų žmonių žingsnius į savarankiškumą.

Kokia įmanoma pagalba?

Pirmiausia reikia identifikuoti, kas vyksta toje šeimos realybėje to pasikeitimo metu. Jaunas žmogus priverčiamas pažvelgti į save ir savo siekius ir kartu atsigręžti į savo šeimą ir suprasti, ką ji išgyvena. Suskaidžius problemą ir komplikuotą išgyvenimą į mažesnes dalis, lengviau pamatoma ir pajuntama realybė, ji mažiau dramatizuojama, būna mažiau kaltinimų, nusivylimo.

Svarbu taip pat pažvelgti į ateitį: kaip šis sunkumas atrodytų po 10-15 metų? Žvilgsnis iš perspektyvos leidžia fantazuoti, bet kartu priverčia jaustis atsakingu šiuo metu. Svarbu numatyti ir identifikuoti, ką reikėtų keisti, kad situacija palengvėtų, kad įtampa atslūgtų. Suprasti situaciją, jos būklę padeda tokie klausimai:

— *Kaip problema ar sunkumai pasireiškia?*

— *Kada tie sunkumai ėmė reikštis?*

— *Ar Jūs galėjote numatyti, kad turėsite tokių sunkumų?*

— *Ar galėjo Jūsų motina ar tėvas daryti įtaką, kad taip nebūtų?*

— *Kaip jaučiatės dėl tokio išgyvenimo?*

Išnagrinėjus ir išgyvenus šiuos visus etapus, toliau galima realizuoti tam tikrą planą, jei jaunas žmogus yra apsisprendęs daryti savo pasirinktus pakeitimus. Tada reikia skatinti ir palaikyti tą pasirinkimą:

— *Ką duoda tavo pastangos keisti dalykus — tavvyje, tavo aplinkoje?*

— *Kodėl tavo pastangos nebuvo veltui?*

— *Koks bus kitas žingsnis?*

— *Kokias numatai kliūtis?*

— *Kaip manai jų išvengti?*

Čia tik maža dalelė, kuri bent šiek tiek pailus-truoja palaikymo proceso galimybes, mėginant išspręsti tik trumpalaikį konfliktą, kai jaunam žmogui padedama apsispręsti savarankiškam žingsniui ar sprendimui. Kiekvienoj situacijoje galima paskatinti, kad padėtų ir kiti šeimos nariai, ypač tie, kuriuos jauno žmogaus išgyvenimai labiausiai liečia.

— *Ar būtumėt reagavę aštriau ar švelniau, jei būtumėt žinojęs, kad taip atsitiks?*

— *Kaip būtumėt galėjęs to išvengti?*

— *Kaip reaguotų Jūsų tėvai?*

— *Ar panašių išgyvenimų jau buvo Jūsų šeimoje ar giminėj?*

— *Kaip tada reagavo Jūsų motinos ir Jūsų tėvo artimieji?*

Jeigu susiduriame su žmogumi, kurio problema yra apsisprendimas “ką daryti”, tada galime klausiti:

— *Kaip galėtum apsispręsti ir formuluoti savo apsisprendimą?*

— *Ar suvoki, kodėl tau sunku padaryti sprendimą?*

— *Kaip ši savijauta veikia apskritai visą tavo gyvenimą?*

— Kokius skirtumus matai tarp savęs ir savo brolių bei seserų, darant sprendimus?

— Kaip tavo motina ar tėvas daro sprendimus?

— Kaip jie jaučiasi dėl tavo dvejonų?

— Jeigu tavo tėvas ar motina lengvai apsisprendžia, kodėl manai, kad tau bus sunku tai padaryti?

— Kuo tavo būdas daryti sprendimus skiriasi nuo tavo tėvų būdo?

— Kaip tavo tėvai daro sprendimus, jei juos daro abu kartu?

— Kaip tai veikia tave ir tavo būdą apsispręsti?

Kai pamatom, kad žmogus tiki, jog jis gali ką nors pakeisti ir jo įtampa sumažėja, galima numatyti tikslą ir dabartinės situacijos keitimą dėl ateities:

— Jeigu tavo gyvensena nepasikeistų, kaip atrodytų tavo gyvenimas po penkerių, dešimties ar penkiolikos metų? Ar tai padarytų tave laimingą vedybiniame gyvenime?

— Ar šitoks elgesys veiks vėlesnį tavo gyvenimą?

— Kaip vėliau panašūs sunkumai veiktų tavo gyvenimą?

Taip analizuojant situaciją, padedama suprasti, kad, nieko neveikiant, galima susilaukti daugiau komplikacijų. Ir priešingai, mėginant dalykus keisti, gyvenimas gali pasidaryti mažiau komplikuoatas.

Tada galima žiūrėti, ką reikėtų keisti: kodėl? kokių būdu? kokie viso to motyvai? kokie prioritetai?

Čia ir vėl galima aiškintis:

— Ką tu norėtum pakeisti?

— Ko tai iš tavęs pareikalautų?

— Kokias reakcijas tai sukeltų tarp tavo artimųjų?

— Kaip reaguotum, jei susilauktum artimųjų nepritarimo bei kritikos tavo daromiems pakeitimams?

Naujos šeimos kūrimas — kitos šeimos įsiliejimas

Sukurti šeimą yra vienas labiausiai komplikuoatų gyvenimo ciklą ir pasikeitimų. Jau vien tik vedybų esmė mūsų visuomenės daugumai turi reliatyvią prasmę. Skyrybų skaičius, naujų šeimų kūrimas išsiskyrus ir daug kitų šeimos gyvenimo apraiškų rodo, kad šeimos sąvoka yra pasikeitusi. Pabrėžtinas moters vaidmens pasikeitimas ir visos mūsų supančios socialinės kultūros nestabilumas turi daug įtakos vedybinio gyvenimo eigai.

Įvairios yra vedybinio gyvenimo apraiškos, kurios anksčiau kaimo gyvenime buvo labai aiškios ir nereikalavo jokių apibrėžimų. Šių laikų jaunavedžiams reikia susitarti ir pasidalyti. Paprasčiausias kasdieninio gyvenimo organizavimas, kada dirba abu jaunavedžiai, reikalauja suplanuoti — kada keltis, valgyti, tvarkytis, kas, kada, ką darys ir t.t.

Įvairios abiejų šeimų tradicijos, įpročiai, papročiai — vėl nauji elementai, kurie jaunuolių draugystės metais neturėjo didelės reikšmės. Gyvenimo pradžios damą nulemia, kaip naują narį priima abi šeimos.

Vakarų pasaulyje daug jaunų žmonių pradeda vedybinį gyvenimą jau kurį laiką pagyvenę kartu. Bendro gyvenimo legalizavimas netikėtai sukelia keistas reakcijas. Pastovumo pripažinimas lyg ir sumažina romantiką, norą itikti, pataikauti, parodyti savo jausmus ir įvertinimą. Po vedybų visa tampa lyg nuosavybe, priklausomybe: taip turi būti — niekas nebesasikeis — nėra ko stengtis ir pan. Vedybinio gyvenimo darnumas pradžioje labai daug priklauso nuo neišreikštų ir pasąmonėj glūdinčių tos jungties pagrindų: noras save papildyti ar padidinti savo prestižą; noras dalytis savo jausmais su kitu.

Poetas Rilkė meilę apibūdina ne tik kaip siekimą susivienyti, atsiduoti, pasiaukoti kitam, bet ir kaip norą kartu siekti didesnio subrendimo, savęs praturtinimo per kitą. Tai naujo pasaulio sau ir kitiems kūrimas. Todėl nenuostabu, kad draugystės metais retai kada pritrūksta romantikos. Po vedybų yra daugiau progų pažinti ir neromantiškąją vienos kito pusę, kuri pasirodo lyg svetima, kartais baugi-

nanti, nes tikima, kad galima mylėti tik tai, kas sava, o nesistengiama pažinti, priimti ir pamilti tai, kas skirtinga.

Abiejų jaunavedžių šeimų reikalavimai gali turėti įvairios įtakos; ir tai dažnai priklauso nuo tų neišreikštų pasąmonės motyvavimų — kodėl vedė. Kai kuriems vedybos yra vienintelis būdas atsiskirti nuo savo šeimos. Jie mėgina rodyti savarankiškumą ir autonomiją, retai matosi su savo šeima, mažai joje lankosi, bet giliai savy jaučiasi esą kalti, kad kažką atmetė. Kiti palieka neišspręstų konfliktų situaciją — tada bendravimas reiškiasi barniais, nepripažinimu ir t.t.

Žinoma, idealu, kai jauni žmonės pasiekia savo autonomijos, pagyvena nepriklausomai. Tada santykiai su abiem šeimom užsimezga kaip lygių su lygiais, išlaikant artimą, giminišką šilumą ir natūralų meilės ryšį.

Yra šeimų, kur pasirinkta antroji pusė yra visai nepriimtina vieno ar kito tėvams ar kuriam kitam šeimos nariui. Tada prasideda nesibaigianti kritika, užgaulės, įskaudinimai. Brolių ir seserų įtaka taip pat labai svarbi. Dažnai pasireiškia pavydas, kai imamas nustatinėti prestižo ir statuso pirmumo santykis.

Labai dažnas atsitikimas, kada motina sunkiai išgyvena išsiskyrimą su sūnum. Tada marti, kuri užima jos vietą prie sūnaus, jau niekad jai neįtikis. Tada jau jos sūnelis yra vargšelis: ir neprivalgęs, ir persidirbęs, ir nepamylėtas, ir neprižiūrėtas, ir t.t. Panašiai atsitinka ir tėvui su žentu, kuris irgi gali būti nuolat pajuokiantis ar žeminamas.

Įdomu žvilgtelėti, ką sako sociologai, kurių tyrimai leidžia numatyti problemas:

— *jauni žmonės nutaria vesti po kokio nors svarbaus išgyvenimo ar pradimo;*

— *mėgina atitrūkti nuo savo šeimos;*

— *abiejų jaunųjų genetinės šaknys ir kultūrinės tradicijos labai skirtingos, t.y. skirtinga religija, išsimokslinimas, statusas, tautybė, amžius ir pan.*

— *jaunųjų broliai ar seserys konfliktuoja su jais;*

— *jaunieji gyvena arba labai arti, arba labai toli nuo savo šeimų;*

— *jaunieji dar labai priklausomi nuo savo šeimų finansiškai, fizine ar emocine prasme;*

— *jaunieji tuokiasi labai jauni, nesulaukę 18-20 metų;*

— *jaunieji tuokiasi labai trumpai pažindami vienas kitą arba priešingai — po kelerių susižiedavimo metų;*

— *vedybose nedalyvauja nei šeima, nei draugai;*

— *mergina tampa nėščia prieš vedybas;*

— *abu jaunieji nesutaria su savo šeimomis;*

— *abu jaunieji mano, kad jų vaikystė ir jaunystė buvo nelaiminga;*

— *abiejose šeimose yra skyrybų ir rimtų šeimų problemų.*

(b.d.)

► Vasario 16 proga Vilniaus arkiv. metropolitas Audrys J. Bačkis pamoksle ragino Lietuvos gyventojus išmokti gyventi laisvėje. Tauta ne laisva, jei negerbiamas žmogaus orumas. Ragino remti šeimą, kvietė daugiau domėtis žmogiškų ir religinių vertybių perdavimu.

► Panevėžyje, Dievo Apvaizdos seserų vienuolyno patalpose, įkurta labdaros valgykla "Nazaretas". Katedros klebono mons. J. Antanavičiaus iniciatyva ir rūpesčiu pastatyti seselių namai.

► Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija, dabar jau veikianti Lietuvoje, rugsėjo mėn. Vilniuje rengia mokslinę konferenciją "Lietuvių etninės kultūros krikščioniškieji aspektai". Kviečiami dalyvauti ir užsienyje gyvenant lietuviai.

Skyrių tvarko JUOZAS VAIŠNYS, S J

Atitikti ką ar atitikti kam?

Tik atitikti ką\ Prisiminkime visos Lietuvos patarlę: *Atitiko kirvis kotą (ne kotui!)*.

Atitikti kam pradėjo plisti nekūrybiškai išsivertus iš rusų kalbos *sootvetstvot' čemu*. Rusų kalboje šis veiksmazodis valdo naudininką, o mūsų kalboje turi eiti tik su galininku. Todėl taisytiniai sakiniai: *Darbas atitinka reikalavimams* (=reikalavimus); *Drabužis atitiko jo ūgiui* (=ūgi)\ *Paskyrė vaidmenį, kuris atitiko jos išorei ir charakteriui* (=jos išorę ir charakterį', kas kita: *kuris tiko jos išorei ir charakteriui*, nes *atitikti ką*, bet *tikti kam*).

Atitikti yra vadinamasis tranzityvinis (t.y. valdantis galininką) veiksmazodis. Kai toks veiksmazodis gauna neiginį, su juo vartotinas vadinamasis neiginio kilmininkas. Taigi turi būti: *Gaminys neatitinka nustatytų standartų* (ne nustatytus standartus, dar blogiau — *nustatytiems standartams*)', *Tokie vertiniai neatitinka lietuvių kalbos sistemos* (ne *sistemą* ar dar blogiau — *sistamai*).

Atitikimas, neatitikimas visada reikalauja ne galininko, o kilmininko, bet šis sakiniui dažnai netinka stilistiškai, todėl geriausia verstis šalutiniu sakiniu arba kitaip: *Tikrinamas medžiagų atitikimas techninėms sąlygoms* (būtų nestilinga ir nelabai aišku. *Tikrinamas medžiagų atitikimas techninių sąlygų*, todėl geriau: *Tikrinama, kaip medžiagos atitinka technines sąlygas*); *Skaudus buvo jos susikurto pasaulio neatitikimas tikrovei* (=jos susikurto pasaulio ir tikrovės neatitikimas). (Jonas Šukys)

Ar vartotina atbėgo pirmuoju?

Pasakymai *atbėgo pirmuoju, antruoju, trečiuoju* į mūsų kalbą pokario metais įsibrovė iš rusų kalbos. Daugelis vyresnių žmonių gerai prisimena, kaip pokario sporto žurnalistai, sau reikalingus posakius pažodžiui versdami iš rusų kalbos, sakė ir rašė maždaug taip: *Pirmuoju atbėgo Jonaitis, antruoju — Petraitis*. Perima šią klaidą ir kai kurie jaunieji šių dienų sporto žurnalistai: *Pirmuoju šliuožia norvegų slidininkas; Antruoju startavo N.; Kas gi bus trečiuoju?* Taigi šis svetimas įnagininkas prikabinamas nebūtinai prie *atbėgo*. Štai vienas kitas pedagogas pasako: *Pirmuoju uždavinį išsprendė Kilnys; Antrąja buvo Rimkutė*.

Tačiau ar sakydavo kas kaime: *Jie atvažiavo pirmaisiais* arba *Jis pirmuoju apdirba laukus, pasėja, nupjaunal* Girdėdavome tik šitaip: *Jie atvažiavo pirmi, pirmutiniai, pirmiausia(i); Jis pirmas, pirmutinis, pirma visų, anksčiausiai* apdirba laukus, pasėja, nupjauna. Mat pagal lietuvių kalbos dėsnius būvį nusakantis būdvardis, kelintinis skaitvardis ar kitas koks būdvardiškasis žodis turi būti derinamas su sakinio daiktavardžiu ar jį atstojančiu įvardžiu. Taigi reikia: *Pirmas, pirmutinis* (gali būti ir *pirmiausiai(i)*, *greičiausiai*) *atbėgo Jonaitis, antras — Petraitis; pirmas, pirmutinis* (arba *visų priekyje*) *šliuožia norvegų slidininkas; Antras startavo N.; Kas gi bus trečias? Pirmas, pirmutinis* (*pirmiausia(i)*, *greičiausiai*) *uždavinį išsprendė Kilnys; Antra, antroji buvo Rimkutė*. Įnagininkas visais šiais atvejais nevartotinas. (Jonas Šukys)

Kaip kirčiuoti organizacinis, orientacinis ir pan.?

Būdvardžiai su priesaga *-inis*, *-ė*, padaryti iš tarptautinių daiktavardžių, turinčių priesagą *-ija*, išlaiko daiktavardžių kamieno kirtį ir kirčiuojami pagal 1 kirčiuotę (darant vedinį pamatinio žodžio priesagos formantas *-ij* - išleidžiamas). Todėl reikia kirčiuoti organizacinis *komitetas* (plg. *organizacija*), orientacinis *plānas* (plg. *orientacija*). Kamieną (o ne priesagą *-inis*!) kirčiuokime ir kitų tokios darybos būdvardžių, pvz.: *administracinis centras, kulminacinis momentas, kvalifikacinės kategorijos, okupacinis režimas, operacinis stūlas* ir t.t. (Algirdas Malakauskas)

Kaip kirčiuoti vardą **Ingrida**?

Dažniausiai klystama kirčiuojant šio vardo vardininką ir įnagininką. Sakoma: *Ingrida*, (su) *Ingrida*. K. Kuzavinio ir B. Savukyno “Lietuvių vardų kilmės žodyne” (V., 1987) nurodyta, kad vardas *Ingrida* yra skandinaviškos kilmės, padarytas iš skandinavų *Ingrid*, reiškiančio “*Ingo ratas*” (Ingas — skandinavų derliaus dievas), kirčiuoja-

mas pagal 2 kirčiuotę. Taigi: *Ingrida*, *Ingridos*, *Ingridai*, *Ingridą*, su *Ingridà*, *Ingridoje*, tiktai kreipiamės *Ingrida*!

Iš triskiemenių tikrinių žodžių pagal 2 kirčiuotę kirčiuojami ir tokie gana populiarūs vardai *Brigita*, *Donata*, *Jolita*, *Jurgita*, *Kristina*, *Renata*, *Sigita* bei įmantresni *Estela*, *Iveta* ir pan. (*Dalia Sviderskienė*)

(Gimtoji kalba, Nr. 4)

ALDONA PUIŠYTĖ

Vidudienis

O žydintis sodas, žiedynų kvapais mus nugirdęs.
O saldus kaitrumas! Toli dar, toli lig laidos. —
Pro vynuogę spindulius žeria ji mudviem į širdis.
Ir bičių dūzgimas svaigus toks vyšnyno žieduos.

Štai šoka ratu jos, sugrįžę iš kvepiančių pievų.
Darbštuolės, prie avilio dūzgia: skubėkit medaus! —
Aplenkus nuodingąjį augalą, leidžiasi bitė į pienę.
Kaip bitė su žiedu čia siela su siela draugaus...

Didysis mednešis! Žeri žiedadulkėm dvelkiantis oras.
Sargybinės bitės kaip vaidilutės budės prie laktos.
Jau lekia pro šalį vagišių plėšriųjų geliantis šuoras.
Tik žiedlapiai žemėn pabirs nuo šakos palenktos...

Kai žydintis sodas smilkina žiedų daugiakvapį kodylą,
Nušvitusių sielų artumą palaimina aukštas dangus.
Iš Viešpaties rankų skaidrioji vidudienio mūsų idilė.
Žiedais apsipylęs — prie kelio — erškėtis dygus. —

Rimties ilgesys

Meldžiu ramybės, kai meldžiuos
Tarp tų triukšmingų sūkurių...
Ir vėl vargų keliuos skaudžiuos
Gal plėnim virs tai, ka kuriu?

Kaip andai. Temsta vėl aplink.
Vėl kyla vėtra. Triukšmuose
Galva nuo liūdesio palinks
Po amžiaus kauke atgrasia...

Vienuoliškos rimties ilgiuos,
Per turgaus triukšmą eidama.
Maldoj — budėjimuos ilguos —
Vėl iš tylos man švis darna.

Iš Kyžiaus srūva ta šviesa
Tarp žemės vėtrų keturių...
Man tikra turgaus triukšmuose
Vien tai, ką sieloje turiu.

Paruošė MARIJA A. JURKUTĖ

ŠEŠTAKLASIO ROMANAS

Pirmajame moksleivių kūrybos konkurse, kurį surengė “Šiaulių krašto” laikraštis, dalyvavo per trisdešimt moksleivių iš Šiaulių ir aplinkinių rajonų. Jauniausioji konkurso dalyvė buvo šiaulietė penktokė Indrė Jankauskaitė, o šeštokas Artūras Karosas iš Šiaulių komisijai patiekė net detektyvinį romaną “Rojaus miestelis”. Pagrindinius prizus vertintojai paskyrė šiauliečiams dvyliktokams Aurimai Gaubšaitėi už poeziją ir Tomui Janeliūnui už prozą. (Lietuvos rytas Nr. 31)

AREŠTINĖJE... LENINAS

Apie V. Lenino paminklo nuotykius Jonavoje “Respublika” rašė prieš trejetą metų. Centrinėje miesto aikštėje buvęs vadas iškilmingai atsistojo 1984 metais. Po 7 metų, perpūstas žvarbaus Atgimimo vėjo, vieną naktį slapta pasišalino iš aplink jį jau gerokai užtelėjusių eglaičių draugijos. Pasislėpė komunalinių įmonių kombinato teritorijoje. Ten jį aptiko spalvotųjų metalų sanitarai. Pirmiausia nuplovė bronzinį pirštą ir, matyt, gavę teigiamus kraujo, atsiprašau, bronzos tyrimų rezultatus, 1992 metų pavasarį 2,6 tonos sveriantį vadą pavogė... Tai buvo patys kombinato sargai... Slėpė kaime po malkomis... Policininkai rado. “Metalistus” nuteisė, o Vladimirui Iljičiui teisėjai greitai prisakė grįžti į sandėlį, senojoje vietoje. Tačiau tokio “neramaus” įnamio komunalininkai kratėsi kaip velnias kryžiaus. Ir atsikratė...

Štai jau 3 metai, kai buvęs proletariato vadas įkalintas Jonavos policijos kieme. Tikrąja to žodžio prasme — įvartytas į kampą. Stovi liūdnas po

lašais, nesuprasdamas savo kaltės, su nutukusia lyno kilpa ant kaklo... (Respublika Nr. 51)

AR BUS ATSTATYTA “KNYGNESIŲ SIENELĖ”?

Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodyboje atstatyti beveik visi pokario metu sunaikinti paminklai. Liko neatstatytas tik paminklas Lietuvos knygnešiams — “Knygnešių sienelė” — tašyto akmens, 8,8 m ilgio ir 4,4 m aukščio statinys su šimtu žymiausių Lietuvos knygnešių pavardžių ir P. Vaičiūno ketureiliu: “Čia vienas tik šimtas įamžintas mūsų, / Kur gimtąjį raštą gabeno iš Prūsų, / O buvo ne šimtas, bet tūkstančiai šimtas, / Kur knygomis gynė nuo caro Tėvynę”.

Lietuvos kultūros fondo Kauno taryba pradėjo “Knygnešių sienelės” atstatymo akciją. Sienelei atstatyti reikia apie 60 tūkstančių litų. Todėl Kauno taryba kreipiasi į visuomenę, Kauno firmas, bankus, laikraščių ir žurnalų redakcijas, kitas organizacijas, galinčias lėšomis paremti paminklo atstatymą. (Lietuvos aidas Nr. 46)

UŽ DUOBĖS IŠKASIMĄ — DVIGUBAI BRANGIAU

Kaunas. Valstybinė įmonė “Kapinių priežiūra” pareikalavo miesto valdybos, kad būtų padidinti laidojimo duobių iškasimo ir užkasimo įkainiai. Jie priklausys nuo sezono, grunto, kapo duobės dydžio. Nuo šiol už laidojimo duobės iškasimą ir užkasimą teks mokėti 93 Lt, anksčiau kainavo 45 Lt. (Lietuvos aidas Nr. 46)

IR VĖL GENIMOS LIEPOS

Sostinės Gedimino prospekte pradėtos genėti liepos. Anksčiau, pasak Valstybinės želdynų įmonės “Zunda” skyriaus viršininkės L. Petruškevičienės, medžiai Vilniaus gatvėse buvo karpomik penkeri metai, o dabar, kai nėra pinigų, prospekto liepos paskutinį kartą buvo genimos tik prieš 10 metų.

NEUŽMIRŠTAS

Kūlipėnai (Kretingos raj.). Sukako 194 metai nuo didžiojo tautos švietėjo, kultūros puoselėtojo, žemaičių vyskupo M. Valančiaus gimimo. Rajone įsikūrus M. Valančiaus draugijai, pradeda atgyti jo muziejus gimtajame Nasrėnų kaime. Muziejų,

įsikūrusį vyskupo gimtinėje, lėšomis parėmė rajono valdyba, Kūlipėnų apylinkės viršaitis A. Macius, verslininkai A. Ješelskis ir J. Motiejuskas. (Respublika Nr. 50)

VIENOS KIAULYSTĖS ISTORIJA

Tabalenkos kaimo (Alytaus raj.) gyventoja, matyt, pamaniusi, kad Kiaulės metais viskas galima, paskambino į reklamos laikraštį „Alio Alytus“ ir padiktavo skelbimą: kaimynė parduoda 10 kiaulių, telefonas toks ir toks. Dabar skambučiai netyla ir ryte, ir vakare, o kaimynai žegnojasi, iš kur tiek kiaulių gauti. Gerai, jeigu tai paskutinė kiaulystė, o jei ne, teks pirkti paršavedę... (Respublika Nr. 50)

NAUJOVĖS MARIJAMPOLĖS KOMBINATE

Rajono laikraštis „Suvalkietis“: informavo, jog Marijampolės duonos kombinatas ir vėl pradėjo duoną kepti su įvairiais „įdarais“. Varžtus ši kartą pakeitė kur kas lengviau įkandamas lietuviškas tarakonas, nors duona „Japoniška“. (Respublika Nr. 54)

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LABDARA KLAIPĖDIEČIAMS

Į Klaipėdą atvežta beveik keturias tonas sverianti labdaros siunta iš Australijos. Vaistų, medikamentų, invalidų vežimėlių, antikvarinių lietuviškų knygų rinkimą Lietuvai organizavo Vakarų Australijos lietuvių bendruomenės pirmininkas kunigas Alfonsas Savickas. Labdara bus dalijama Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės bažnyčioje. Ji skirta miesto gydymo įstaigoms, politiniams kalinėjams ir tremtinėjams, socialiai remtiniems žmonėms.

Tai jau antra labdaros siunta, kurią organizavo šis lietuvių kilmės Australijos dvasininkas. Prieš pusantrų metų jo iniciatyva į Klaipėdą buvo atgabenta labdaros siunta už 20 tūkstančių dolerių. Kunigą A. Savicką gerai pažįsta ir uostamiesčio buriuotojai — už praėjusią žiemą Perto mieste jis priėmė aplink pasaulį plaukusią „Lietuvos“ jachtą, o vėliau kartu su buriuotojais plaukė iki Maurikijaus salos, atlikdamas neįprastas jachtos kapeliono pareigas. (Lietuvos rytas Nr. 55)

MARIJAMPOLĖS PRIEŠISTORĖS RADINIAI

Marijampolė. Archeologai ir miesto kraštotyros muziejaus darbuotojai, kasinėję Meškučių piliakalnį, aptiko radinių, pagal kuriuos galima daryti išvadą, kad šis piliakalnis seniausias Užnemunėje. Vadinasi, Marijampolės apylinkėse gyventa ne prieš 300 metų, o net 8 kartus seniau.

Netrukus bus surengta paroda, bylojanti apie Marijampolės istoriją nuo ankstyvojo Geležies amžiaus iki Mindaugo Lietuvos laikų. Parodoje bus ir ankstesnių ekspedicijų (1956 m. ir 1967 m.) metu aptikti radiniai, dabar saugomi muziejuje.

Pasak direktoriaus Jono Vasmano, tokia ilga priešistorė galėtų pasididžiuoti tik Kaunas, galbūt dar Vilnius.

Šiomet archeologiniai kasinėjimai bus tęsiami kitoje Sūdovos vietoje — Stanaičiuose. Pradžioje bus surengta tik radinių ekspozicija, o spalio mėnesį Marijampolėje vyks tarptautinė konferencija „Sūdovos priešistorė ir istorija“. (Lietuvos aidas Nr. 55).

SAULĖS LAIKRODIS ANT PARNIDŽIO KOPOS

Nidoje, minint nepriklausomybės penkmetį, ant Parnidžio kopos buvo pastatyta saulės laikrodžio rodyklė. Tai didelio ir kruopštaus darbo pradžia.

1984 m. Ričardas Krištopavičius (dabar Nidos vyriausiasis architektas) kartu su skulptorium Klaudijum Pudymu ir profesorium gamtos mokslų daktaru Libertu Klimka laimėjo Parnidžio kopos sutvarkymo konkursą. 1986 m. Karelijoje buvo išskaptuota iš granito saulės laikrodžio trikampė stela (13,8 m ilgio ir 36 t. svorio). Ji Nidą pasiekė 1990 m., tiksliau dieną prieš tai, kai Rusija paskelbė blokadą Lietuvai. Nidoje, apžvalgos aikštelėje, granitas išgulėjo penketą metų!

Dabar, be saulės laikrodžio rodyklės, ant Parnidžio kopos bus įrengtas ir runų kalendorius, kuris rodys ne tik mėnesį, dieną, bet ir tikslų Nidos laiką. Čia turėtų stovėti ir keturios skulptūros (skulptorius K. Pūdymanas), simbolizuojančios metų laikus.

Kada visas darbas bus baigtas, sunku pasakyti, nes reikia pinigų. Na, o šį gražų sumanymą konkurse laimėtojams padėjo įgyvendinti uostamiesčio restauratoriai. (Lietuvos aidas Nr. 50).

"ASTORIJA" ATGIMS RUDENĮ

— Prieš devyniasdešimt ketverius metus pastatytas vienas geriausių Vilniaus viešbučių "Astorijs" jau šių metų rudenį vėl atgims ir bus geriausias visoje šalyje, — miesto savivaldybėje pristatydamas šio viešbučio rekonstrukcijos projektą, sakė projekto vadovas, švedų firmos "Doraberg AB" atstovas Goranas Ahlovistas.

Ši švedų firma praėjusiais metais perpirko 51 proc. "Astorijos" viešbučio akcijų iš norvegų firmos, su kuria Vilniaus miesto savivaldybės taryba buvo įsteigusi bendrą įmonę. Tačiau norvegams netesėjus savo įsipareigojimų ir nesuformulavus įmonės įstatinio kapitalo, viešbučio kontorlinio paketo savininkais tapo švedai.

Į viešbučio rekonstrukciją jie numato investuoti 27 mln. litų, išlaikydami senąją "Astorijos" stilių, sukurti modernų, aukščiausios klasės viešbutį. (Lietuvos aidas Nr. 52).

NERINGOS IR PUNIOS MIŠKUS PUOLA MEDŽIŲ GRAUŽIKAI

Neringa. Jau baigėsi pavasarinis miško sodinimas — pasodinta 11 hektarų miško. Kaip informavo Kuršių Nerijos miškų urėdijos urėdas E. Mariukas, 1993 metais 1000 ha beržyno buvo užpuolę neporiniai verpikai. Apie 15 proc. beržyno teko iškirsti kurui. Aplinkos apsaugos ministerija yra uždraudusi purkšti Neringos miškus, tačiau kenkėjai nyksta ir savaime. Pernai miško nuostoliai buvo jau mažesni, o šiemet tikimasi, kad verpikų apskritai nepasirodys.

Punia. (Alytaus raj.). Žievėgraužių užpulti rajone grėsmingai džiūva eglėnys. Vien Punios šile pasirinktinai ir plynai teks iškirsti apie 32 ha miško. Bus išguldyta 10 tūkst. kub. metrų eglių. Kol po žiemos kenkėjai nepabudo ir nepradėjo skraidyti, medieną stengiamasi iš miško išvežti. Likusi miške bus purškiama chemikalais. Nukirstų medžių šakos naikinamos senoviškai — sudegiamos vietoje. (Respublika Nr. 630).

LŪŽUSIŲ KOJŲ KIAULĖMS NIEKAS NESUGIPSUOJA

Marijampolės rajono žemės ūkio bendrovės "Vėžupis" kiaulių fermos sargai naktį išgirdo triukšmą. Įsijungę šviesą, viename garde rado

padurtą kiaulę, kuri dar rodė menkus gyvybės požymius, šalia buvo susmukusi paršavedė. Apžiūrėjus paaiškėjo, kad pastarajai lūžusios kojos: matyt, kilus sumaiščiai garde, paršavedė nesėkmingai skubėjo gelbėtis.

Sargai matė nuo fermos nubėgantį žmogų. Iškviesta policija nesunkiai pagal ryškius pėdsakus atėjo tiesiai į Vilkaviškio rajono gyventoją V.E. kiemą. Praeityje ne kartą teistas vyriškis prisipažino buvęs fermoje. Pareigūnams jis teigė, jog "operacijoje" dalyvavo vienas, tačiau sunku įsivaizduoti, kaip vagis-skerdikas būtų išsinešęs 100 kg sveriančią kiaulę! Labiausiai gaila paršavedės, — kalbėjo bendrovės pirmininkas A. Petručionis. Lūžusių kojų kiaulei nesugipsuosi, todėl teko ją papjauti. Tai buvo labai gera paršavedė — po dviejų savaizių būtume sulaukę 13 paršelių.

Vagys ne kartą kėsinosi į šiuos bendrovės gyvulius. Anot pirmininko, kai prieš pusmetį už vagystes iš bendrovės fermų laisvę prarado keletas asmenų, kurį laiką buvo ramu. (Lietuvos rytas Nr. 60).

KAUNO BAŽNYČIOS CHORAS DALYVAUS TARPTAUTINIAME KONKURSE

Vytauto Didžiojo Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų bažnyčios kamerinis jaunimo choras ši mėnesį minės trijų metų kūrybinės veiklos sukaktį. Neseniai sužinota, kad choras dalyvaus Tarptautiniame chorų konkurse Pietų Airijoje, Korko mieste. Tai pirmasis Lietuvos bažnyčios choras, kuris varžysis su geriausiais Europos choralais.

Jaunimo choro kelionę į Airiją remia Vytauto Didžiojo bažnyčios vadovybė. (Lietuvos aidas Nr. 55).

RAUDONDVARIO BAŽNYČIA

Prieš Pirmąją pasaulinį karą, prie Nevėžio ir Nemuno santakos, ant aukšto Raudondvario kalno, stovėjo daili katalikų bažnyčia. Jos statytojas buvo plačiai žinomas grafas Benediktas Tiškevičius.

1915 m. Raudondvario bažnyčią caro įsakymu susprogdino rusų kariuomenė.

Tik 1930 m. vietos klebono kun. S. Irtmano pastangomis ant senosios šventovės pamatų buvo pradėta statyti nauja bažnyčia.

1938 m. Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės mūrinę

bažnyčią iškilmingai pašventino arkiv. Juozapas Skvireckas.

Per Antrąjį pasaulinį karą smarkiai nukentėjo bažnyčios bokštai; vietoj trijų pakopų liko dvi.

Pokario laikotarpiu dideli bažnyčios taisymo darbai vyko 1957 m.

Šiuo metu jos išorę (ypač bokštelį ir du bokštus) vėl būtina remontuoti. Tačiau atnaujinimo darbai reikia daug lėšų, kurių labai stokojama.

Jeigu kas iš tautiečių galėtų skirti kiek nors šios bažnyčios remontui, prašytume aukas pervesti į Kauno Žemės ūkio banką. Jo kodas: 260101425. Raudondvario Šv. Kūdikėlio Jėzaus Teresės bažnyčios sąskaitos (Žemės Ūkio banko Kauno skyriuje) Nr. 701304.

Už visus, kurie aukomis prisidės prie Šventovės atnaujinimo, bus nuoširdžiai meldžiamasi maldos būreliuose ir per šv. Mišias. (XXI amžius Nr. 20).

BIRUTĖS DRAUGIJA

1925 metais karininkų šeimų moterys Kaune įkūrė draugiją, po dešimties metų gavusią Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės vardą. Po 70 metų Kaune paminėtas šios organizacijos jubiliejus. Karininkų ramovėje susirinko Lietuvos karininkai, jų žmonos ir dukros, įvairių organizacijų atstovai. Šv. Mykolo Archangelo (įgulos) bažnyčioje aukotos šv. Mišios, padėtos gėlės prie Nežinomojo kareivio kapo ir Laisvės paminklo.

1940 m. draugija buvo uždrausta ir vėl atkurta JAV, Čikagoje. 1951 m. Lietuvoje birutietės susirinko prieš 5 metus. Šiuo metu draugija turi apie šimtą narių. Iškilmingame minėjime birutietės sveikino Lietuvos kariuomenės vadas gen. J. Andriškevičius, daugelio organizacijų atstovai, įvyko koncerts. (XXI amžius Nr. 23).

TRAGEDIJA KAUNE ĮSPĖJA, KAD NEDERA LIŪTO TAMPYTI UŽ UODEGOS

Kaune, Zoologijos sode, liūtas sužeidė vienuolikmetį Andrių Gedejevą.

Du vienuolikmečiai kauniečiai — Andrius Gedejevas ir Arminas Jotka, užuot nuėję į mokyklą, patraukė į Zoologijos sodą. Į sodo teritoriją prasmuko be bilietų per jiems gerai žinomą plyšį tvoroje.

Šįsyk vaikų dėmesio sulaukė liūtai — nors pro šalį vežę mažametį vaiką vežimėlyje vyrai įspėjo, kad ne tik tigrą, bet ir liūtą tampyti už uodegos pavojinga — vaikai nuo narvo nesitraukė. Staiga pavasario bei vaikų išserzintas penkerių metų liūtas Neteras griebė Andrių Gedejevą. Stipria letena jis tarsi prirakino vaiką prie narvo ir puolė jį kandžioti bei draskyti. Drėskė ir kramtė kur pakliuvo — rankas, kūną, galvą.

Išgirdę berniukų klyksmą, prie jų puolė vos už kelių žingsnių buvę vaikus perspėję suaugusieji — 21 metų Marius Budrevičius ir 23 metų Dainius Čistovas. Dainius bei Marius, palikę vežimėlyje pastarojo pusantrų metų sūnų, perlipo per 3 metrų apsauginę sieną, skiriančią "liūtų namelį" nuo sodo lankytojų, ir puolė gelbėti plėšrūno draskomą berniuką. Marius, tarsi siūlydamas žvėriui kitą auką, kišo į narvą savo ranką, o Dainius, norėdamas atitraukti Netero dėmesį nuo berniuko ir rizikuodamas pats įkristi į liūtų narvą, užšoko ant namelio viršaus, nulupo nuo stogo gabalą šiferio ir daužė jį liūtui per galvą.

Akimirkai žvėris sutriko — ir to užteko, kad berniukas būtų atplėštas nuo Netero narvo.

Po penkiolikos minučių nelaimės vietoje buvo ir Zoologijos sodo, ir greitosios medicinos pagalbos darbuotojai.

Andrius Gedejevas buvo gydomas Vilniaus universitetinės Raudonojo kryžiaus ligoninės reanimacijos skyriuje, jį operavę trys gydytojai išvalė ir susiuvė plėštinės žaizdas, taip pat žaizdas galvoje, sujungė perkastą alkūnkaulį. (Lietuvos rytas Nr. 62).

99 METŲ MAŽEIKIETIS VIENU METU TURĖJO NET TRIS ŽMONAS

Mažeikiuose, užpėnai palaidojusi 99 metų vyrą, žmona iki šiol bylinėjosi dėl jo užgyvento turto. Teisme ji iškėlė ieškinį dėl dalies testamentu pripažinimo negaliojančiu. Mat mažeikietis savo gyvenamąjį namą užrašė 51 metų moteriai, kuri ji globojo pastaruosius dvejus metus.

Feliksas ir Filomena susituokė 1936 metais. Filomenai tada buvo 17 metų, šiandien — 75-eri. Ji su Feliksu sugyveno penkis vaikus.

1948-aisiais Feliksas buvo teisiamas už uošvės nužudymą ir žmonos sunkų sužalojimą. Išėjęs

iš kalėjimo, iki 1989-ųjų jis gyveno Krasnodaro krašte. Ruošdamasis grįžti į tėvynę, 1987-aisiais nusipikro namą Mažeikiuose. Dėl jo ir kilęs ginčas.

Teisėtoji žmona sakė nežinojusi, kad 1958-aisiais Rygos rajone Feliksas susituokė su A. Maksimova, o 1977-aisiais Mažeikių rajone įregistravo santuoką su K. Liutikiene (kadangi pirmoji santuoka nebuvo nutraukta, kitos dvi pripažintos negaliojančiomis).

Nors su teisėtu vyru jie ir nesutardavę, bet kartu pirkę namą, kartu gyvenę. Teisėta žmona, be to, prašė priteisti iš jos vyrą globojusios moteriškės dalį laidotuvių, kurios buvo atliekamos su visomis lietuviškomis ir bažnytinėmis tradicijomis, išlaidų.

Ieškovė liko nepatenkinta Mažeikių apylinkės teismo sprendimu (jai su psichiškai nesveika dukra pripažinta teisė į du devintadalius namo, t.y. į vieną 10 kv. metrų kambarį). Civilinis ieškinys dar bus nagrinėjamas apeliaciniame teisme. (Lietuvos rytas Nr. 31).

APIE VIENĄ TERMINĄ

Spaudoje ir visuomenės gyvenime plačiai paplitę terminai “komunaras”, “komunistai” ir t.t. Jie paprastai vartojami apibūdinti reiškinius ar žmones, vienaip ar kitaip susijusius su marksistine-leninine pasaulėžiūra. Tuos terminus sugalvojo šią pasaulėžiūrą išpažįstantys žmonės. Vargu, ar daug pasaulyje pasaulėžiūrų, kur vartojami pačių sugalvoti savęs įvardijimo terminai. Todėl ir mes turime teisę patys sugalvoti terminą, kaip įvardyti reiškinį ir žmones, kuriuos dabar vadiname “komunizmu” ir “komunistais”.

Kad būtų patogiau, pasinaudokime pačių komunistų metodika. Jie labai mėgsta visus reiškinius įsprausti į labai siaurus ir konkrečius rėmus, pvz., pavadindami empyriokriticizmas, agnosticizmas, objektyvusis ir subjektyvusis idealizmas ir pan.

O koks gi jis, tas komunizmas? Visų pirma, jis yra brutalus, tai įrodo veiklos metodai — proletarinė revoliucija, klasių kova ir t.t. Antra, jis yra utopinis, nes jo tikslas — komunizmas, tobula visuomenė — šioje žemėje neįmanomas. Ir pagaliau, jis yra materialistinis, nes komunistai nepripažįsta Dievo ir teigia, kad materija pirminė, o dvasia

antrinė, kūnas pirmesnis negu siela. Sudėkime visus tris žodžius ir gausime terminą: brutalusis utopinis materializmas. O sutrumpinus bus visai neblogai — BUM: Dabar mes galime konstatuoti, jog Lietuvoje šiuo metu valdžioje yra BUM partija, o Kinijoje ta pati BUM partija valdžią laiko užgrobusi jėga.

Taigi BUM — ir viskas. (Lietuvos aidas Nr. 56).

KAUNE PRISTATYTA KNYGA "EGZODO RAŠYTOJAI"

Kauno kultūros rūmų bibliotekoje įvyko Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos penkių tūkstančių egzempliorių tiražu išleistos knygos “Egzodo rašytojai” pristatymas.

Knygos parengėjas Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojas, išeivijos literatūros tyrinėtojas Algirdas Titus Antanaitis susirinkusiems papasakojo apie leidinio parengimo principus, kiek užtrukta susirašinėjant su rašytojais ir renkant medžiagą.

A.T. Antanaitis pabrėžė, jog tai pirmą kartą atskiru rinkiniu išleistos išeivijos rašytojų autobiografijos. Knygoje spausdinamos ir rašytojų portretinės nuotraukos, autografai, knygų bibliografijos.

Knygos pristatymo vakare dalyvavo ir Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas V. Sventickas, Kauno skyriaus pirmininkas P. Palilionis. Aktorius P. Venclovas skaitė išeivijos rašytojų kūrinių ištraukas.

Lietuvos rašytojų sąjungos direktorius V. Akelis susirinkusiems papasakojo, kad leidykla remia dabar gyvenančius ir kuriančius lietuvių rašytojus, leidžia, nors ir nedideliais tiražais, bet išliekamąją vertę turinčias knygas. (Lietuvos rytas Nr. 79).

ZOKNIŲ ORO UOSTO REKONSTRUKCIJA

Elektronikos bendrovė “Philips” ir Šiaulių miesto savivaldybė pasirašė sutartį dėl Zoknių oro uosto pertvarkymo. Buvusiam kariniam oro uostui pertvarkyti tarptautinį konkursą laimėjo pasaulyje garsi bendrovė, pateikusi 29 mln. JAV dolerių vertės projektą. Rekonstrukcija turėtų būti baigta per vienerius metus ir atitikti tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos reikalavimus. Projektą finansuoja vienas didžiausių Anglijos bankų “Mid-

Generalinės kongregacijos dalyviai posėdyje.

land bank”, o garantą paskolai suteikė Lietuvos vyriausybė.

Zoknių oro uostas turės geras ateities perspektyvas, nes netoli — neužšalantis Klaipėdos uostas, o Šiauliai — geležinkelio mazgas. “Zoknių oro uostas, — sakė “Philips” atstovas, — tai Lietuvos ekonomikos ateitis. (XXI amžius Nr. 26).

DISKUSIJA DĖL PIRMŲJŲ LIETUVIŠKŲ MONETŲ

Atsinaujinusi Lietuvos archeologijos draugija Vilniaus universiteto Archeologijos katedroje surengė seminarą “Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pirmųjų monetų chronologinė raida ir priklausomumas”.

Iki šiol Lietuvos numizmatikoje monetos buvo skirstomos į keturis tipus (pagal A. Tautavičių).

1986 m. archeologas A. Luchtanas, kasinėdamas Narkūnų (Utenos r.) piliakalnį, surado monetą, kuri negali būti priskiriama nė vienam iš šių tipų. Kilo mokslinės diskusijos dėl šios monetos kaldinimo vietos, jos priklausomumo, naudojimo

laiko. Buvo svarstoma, ar iš tikrųjų pirmosios lietuviškos monetos imtos kaldinti tik po Lietuvos krikšto (1387 m.).

S. Sajauskas ir D. Kaubrys knygoje “Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės numizmatika” teigia, kad lietuviškos monetos kaldintos dar Kęstučio ir Algirdo laikais, t.y. prieš Lietuvos krikštą, o M. Balčius ir E. Ivanauskas, remdamiesi lenkų numizmato prof. Ryszard'o Kiemewski'o straipsniu “Seniausios Lietuvos monetos”, paskelbtu 1984 m. “Numizmatikos žiniose”, knygoje “Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės lydiniai ir monetos nuo 1387 metų iki 1945 m.”, įrodinėja, kad monetos imtos kaldinti tik po 1387 metų. Be to, R. Kiernowskis mano, kad seniausioji moneta yra IV tipo. Todėl šios knygos autoriai siūlo naują lietuviškų monetų klasifikavimą.

Nuo šiol Lietuvos archeologijos draugija žada nuolatos rengti panašius seminarus. Netrukus įvyksiančiame bus nagrinėjamos naujausios baltų kilmės hipotezės. (Lietuvos aidas Nr. 56).

Gydytojas žiūri į ligos istoriją ir sako pacien-
to žmonai:

— Jūsų vyras visiškai sveikas, ponია. Tai
patvirtina analizė ir rentgeno nuotraukos.

Moteriškė žvilgteli į sumišusį vyrą ir sako:

— O ar negalima, daktare, padaryti skrodimą,
kad aš būčiau visiškai rami?

★ ★ ★

Studentas medikas laiko Lietuvoje sovietų
laikais valstybinį egzaminą. Stovi du skeletai.
Egzaminatorius prašo apie juos papasakoti. Stu-
dentas tyli.

— Studente, nejaugi taip sunku? Žiūrėkite —
vienas skeletas truputį mažesnis, kitas truputį
didesnis. Na? Ir ko gi jūs mokėtės per tuos
šešerius metus?

Studentas pablyško:

— Nejaugi tai Marksas ir Engelsas?

★ ★ ★

Kalbasi du gydytojai:

— Savo praktikoje aš tikrai vieną kartą esu
suklydęs, — sako vienas.

— O kaip?

— Išgydžiau milijonierių per du vizitus,
nežinodamas, kad jis milijonierius.

★ ★ ★

Pacientas manė, kad jo naujas gydytojas per
greitai nustato diagnozę. Pirmą kartą jis kreipėsi į
gydytoją, nes skaudėjo gerklę. Ir jam išpjovė
anginą. Antrą kartą kreipėsi, kai suskaudo pilvą. Ir
jam išpjovė apendiksą. Trečią kartą, kai gydytojas
paklausė, kaip jaučiasi, jis jam nieko neatsakė.
Mat jam skaudėjo galvą.

★ ★ ★

— Na, ką gi. Pulsas normalus, — sako gydyto-
jas.

— Daktare, paimkite mano dešinę ranką.
Kairioji — protezas.

★ ★ ★

— Daktare, kas darosi su mano kojomis? —
klausia pacientas. — Kiekvieną dieną jos tamsėja
ir tamsėja.

— O jūs jas plaunate?

— Nejaugi tai padeda?

★ ★ ★

— Už kokią partiją tamsta balsuosi ateinan-
čiuose rinkimuose? — klausia kirpėjas savo klien-
tą, skusdamas jam barzdą.

— Už ta pačią, kaip ir jūs ...

— Kodėl? — vėl klausia kirpėjas.

— Kaip aš su jumis ginčysiuosi dabar, kai jūs
turite skustuvą rankose? — atsako skutamasis.

★ ★ ★

Banko kasininkas sako savo žmonai:

— Jeigu mano planas pasiseks, tai abudu
važiuosime į Paryžių.

— O jeigu nepasiseks?

— Tada aš vienas važiuosiu į kalėjimą.

► Pasaulinė jaunimo diena, įvykusi 1995 m. sausio mėnesį Maniloje, Filipinuose, pop. Jono Pauliaus II lankymosi metu, laikoma labai gerai pavykusia. Kadangi ten galėjo dalyvauti tik nedidelis skaičius europiečių, Europos jaunimo diena buvo surengta rugsėjo 6 - 10 d. Italijoje, Loreto mieste.

► Šalia Kryžių kalno ketinama sukurti Kristaus kančių kelio stotis. Šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonas mons. Kleopas Jakaitis žinąs, kad tokios stotys ten buvusios ir seniau. Šiam ketinimui yra ir priešingų nuomonių: didelis žmonių antplūdis galės nuniokoti kalną.

► Lietuviai jėzuitai šiuo metu studijuoja Vokietijoje, Austrijoje, Anglijoje, Italijoje ir JAV.

► 34-ji Jėzaus draugijos generalinė kongregacija Romoje baigėsi kovo 22 d. 220 jėzuitų iš 60 šalių 77 dienas svarstė savo uždavinius ir veiklos kryptį. Posėdžiuose buvo kalbama 47% angliškai, 31% ispaniškai, 15% prancūziškai, 6% itališkai ir 1% vokiškai. Lietuviams jėzuitams atstovavo kun. Antanas Saulaitis, SJ. Netolimoje praeityje tokios kongregacijos vyko 1965, 1974 ir 1983 m.

► Kun. Jonas Boruta, SJ, Lietuvos jėzuitų provinciolas, balandžio mėn. vedė rekolekcijas Jėzuitų koplyčioje Čikagoje, Pal. Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte ir Dievo Motinos par. bažnyčioje Clevelande.

► Kun. Benediktas Albertas Rutkauskas, OP, daug metų dirbęs vikaru Šv. Antano lietuvių par. Cicero, IL, mirė kovo 29 d. dominikonų vienuolyne, River Forest, IL. Palaidotas Visų Šventųjų kapinėse, dominikonų sklype, Dės Plaines, IL.

► Pop. Jonas Paulius II 1995 m. kovo 30 d. paskelbė encikliką „Evangelium vitae“ („Gyvybės evangelija“), kurioje pasmerkė abortus ir autanaziją, pavadindamas šiuos veiksmus „nusikaltimais,

kurių jokie žmogiški įstatymai negali pateisinti”.

► Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapija Čikagos Brighton Parke šiais metais švenčia 80-įjį gimtadienį. Ta proga parapija, kurios klebonu yra kun. Antanas Puchenski, balandžio 30 d. suruošė bažnyčioje didingą koncertą, kuriame dalyvavo solistai Arnoldas Voketaitis, Virginija Bruožytė, Lilijana Kopūstaitė, Algimantas Bamiškis ir Genu-tė Bignytė.

► Clevelando Dievo Motinos parapijos choras, kuriam vadovauja muz. Rita Čyvaitė-Kliorienė, išleido giesmių įrašo juosteles (kasetes): Kalėdinių giesmių „Prakartėlėn skubu“ ir Velykinių — „Prisidėlė Jis”.

► Kun. Jonas Kuzinskas, Švč. M. Marijos Gimimo par. klebonas Čikagos Marquette Parke, balandžio 2 d. kartu su arkidiecezijos vyskupais ir kitais kunigais šventė 50 metų Quigley North mažosios seminarijos pabaigimo sukaktį.

► Vysk. Paulius Baltakis, OFM, gavėnios metu vedė rekolekcijas keleto Floridos telkinių lietuviams.

► Švč. M. Marijos Gimimo par. choras, vadovaujamas muz. Ričardo Šoko, Verbų sekmadienį, balandžio 9 d. suruošė septintąjį religinį koncertą. Be choro, koncerte giedojo Margarita Momkienė, Vaclovas Momkus, Genovaitė Mažeikienė, Antanas Tveraga, vargonavo muz. Manigirdas Motekaitis, smuiku — Rita Kazlauskaitė, fleita — Rima Polikaitytė. Par. klebonas kun. J. Kuzinskas buvo šio koncerto globėjas.

► Prel. Antanas Rubšys, Manhattan kolegijos Šv. Rašto profesorius ir vertėjas į lietuvių kalbą, baigęs darbą šioje kolegijoje, išvyko į Lietuvą, kur Telšių ir Vilniaus kunigų seminarijose dėstys kondensuotą Šv. Rašto kursą.

► „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika“, sovietinio laikotarpio pagrindinis leidinys, pristatyta Nobelio taikos premijai. Aukštam apdovanojimui šį leidinį pateikė Lietuvos Jungtinių tautų draugija ir Lietuvos Katalikų Mokslo Akademija.

Juoz. M.

“Laiškų lietuviams” metinė šventė

Šių metų šventė buvo balandžio 30 dieną. Po Mišių koplyčioje programa vyko Jaunimo centro didžiojoje salėje, kuri buvo pilna svečių. Pirmiausia buvo konkurso premijų įteikimas laimėtojams. Vertinimo komisijos sekretorei Marijai A. Jurkutei perskaičius protokolą, paaiškėjo laimėtojai.

Suaugusiųjų grupėje

I premija (150 dol.): Marija Stankus-Saulaitė (Oakville, CT).

II (100 dol.): Pranas Pučiliauskas (Vilkaviškis) ir Aušra Mongirdaitė (Ariogala).

III (75 dol.): Janina Lukoševičienė (Vilnius) ir Irutė Valantonė-Garuckienė (Kėdainiai).

IV (50 dol.) Mečislovas Pocevičius (Alytus) ir Jonė Šuopytė (Šiauliai).

V (30 dol.) Indrė Bartašiūnienė (Čikaga), Anelė Švabaitė-Brazauskienė (Kaunas) ir Elena Šidlauskienė (Telšiai).

Jaunimo grupėje

I (100 dol.): Inga Sitaitė (Vilnius) ir Laura Stasiulytė (Klaipėda).

II (75 dol.): Neringa Armonaitė (Šiauliai).

III (50 dol.) Marija Veniūtė (Vilnius) ir Jurgita Jakimavičiūtė (Vilnius).

IV (30 dol.) Antanas Meškauskas (Kaunas).

V (20 dol.) Lina Dringelytė (Vilnius) ir Monika Norvilaitė (Vilnius).

Tik dvi laimėtojos buvo iš JAV, visi kiti — iš Lietuvos. Lietuvos laimėtojai premijas galėjo atsiimti iš tėvų jėzuitų Vilniuje.

Malonu paminėti, kad šiame konkurse pasižymėjo Vilniaus Radvilų vid. mokykla. Joje lietuvių kalbą dėsto mokytoja Janina Lukoševičienė. Ji laimėjo premiją suaugusiųjų grupėje, jaunimo grupėje buvo premijuotas jos XI klasės kelios moksleivės. Aišku, jos buvo savo mokytojos paragintos dalyvauti konkurse. Tai labai gražu. Būtų malonu, kad ir kiti mokytojai pasektų jos pavyzdžiu kitame konkurse, kurį tuoj skelbsime. Kad būtų įvairesnių temų ir nesikartotų tos pačios, siūlome jas pasirinkti iš septynių meilės (labdarybės) darbų kūnui ir septynių sielai. Jų sąrašą galima rasti katekizmuose, bet kitą kartą juos pateiksime ir šiame žurnale. Šį kartą bus leidžiama ir beletristinė rašinių forma.

Po premijų paskelbimo ir įteikimo ceremonijų buvo meninė programa, kurią atliko M.A. Jurkutė, meniškai padeklamuodama "Meškiuką Rudnosiuką", ir smuikininkė Kristina Rupeikaitė, akompanuojant jos motinai Galinai.

Po programos buvo nepaprastai skaniai Birutės Jodvalienės (Racine Bakery) paruošta vakarienė, patarnaujant jos profesionalioms padavėjoms.

Nuoširdi padėka visiems, koku nors būdu prisidėjusiems prie šios šventės pasisiekimo, ypač ponioms, sugebėjusioms sukviesti pilną salę žmonių, nežiūrint, kad tą dieną Čikagoje buvo keli dideli renginiai. Visiems iki pasimatyno ateinančioje šventėje.

"Laiškų lietuviams" redakcija, administracija ir leidėjai

LAIŠKAI LIETUVIAMS — Tėvų Jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius — Juozas Vaišnys, SJ. Redaktoriaus pavaduotojas — Algirdas Paliokas, SJ. Redakcijos nariai: Danutė Bindokienė, Vytautas Kasniūnas, Jonas Kuprys, Nijolė Užubalienė. Techn. redaktorius — dr. Jonas Boguta. Administratorė — Marija A. Jurkutė. Adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636-1098 Tel. (312) 737-8400. FAX (312) 737-0486. "Draugo" spaustuvė. Metinė prenumerata - 15 dol., atskiras numeris - 1,50 dol.